



**MTI.**

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főm. u. 5-7. Telefon: 149-400, 269-400

A szerkesztését és kiadását a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. május 9.

bb 1. külföldi vendégművészek az operaház és erkel színház szin-  
padán

i s/gk/m/ha

1963. május 9.

a magyar állami operaház és az erkel színház idei előadásain több világhírű külföldi vendégművész lép fel, az operaidény je-  
lentős eseménye lesz bruno prevedinek, a milánói scala művészenek  
ujabb budapesti vendégszereplése, a fiatal énekes 1957 óta a vi-  
lág csaknem valamennyi számottevő operaszínpadán énekelt már.  
május 9-én az operaház turandot előadásán kalafot énekl, 12-én  
pedig az erkel színház toscá előadásán cavaradossiként hallhatjuk.

májusban a milánói scala egy másik világhírű művésze is el-  
látogat budapestre, luisa malagrida, aki a pillangókisasszony  
címszerepét alakítja május 16-án.

juniusban a fidelióban, a trisztán és izoldában és a nürnbergi  
mesterdalnokokban lép fel ernster dezső. az évad végén az opera-  
ház, illetve az erkel színház néhány előadását szenkár jeno,  
a kölni operaház főzeneigazgatója vezényli majd. /mti/

...-

bb 2. a tátrai-vonósnégyes

i lv/gk/m/ha

1963. május 9.

hangversenyét május 10-én rendezik meg a filharmónia kamaratermé-  
ben. a műsorban haydn, kramár és mozart művek szerepelnek. /mti/

...-

bb 4. pénteken gyomán sorsolják a lottót

i kf/tm/m/cz

1963. május 9.

a lottó 19. heti nyerőszámainak a huzását május 10-én pén-  
teken délelőtt 10 órai kezdettel gyomán rendezik a sportfogadási  
és lottó igazgatóság. /mti/

...-

- 1 -

bb 3. 2000 siráлыпár őrzi fészket a vadvizországbn

vid/j/m/ká

1963. május 9.

több mint 2000 dankasiráлыпár rakott fészket a fehérői rezervátum egyik kis szigetén, lépésnyi távolságra fehérlik egy-egy halászmadar. minden más szárnyas kiszorult most a szigetről, mert a sirályok ilyenkor nagyon harciasak, nem tűrnek meg idegent. fészkeiket egy pillanatra sem hagyják őrizetlenül, a pár felváltva jár élelemszerző körútra.

az ornitológusok megfigyelték, hogy költés idején a sirályok nem repülnek messzire, lehetőleg a környéken keresik meg táplálékukat. ezt a vidéket viszont teljesen megtisztogatják a mezőgazdasági kártevőktől: a cserebogaraktól, a répbarkóktól és a burgonyabogaraktól. a hasznos madarak fiókáiból június hónapban mintegy háromezret jelöl meg dr. beretzk péter, a „vadvizországbn”, tudományos felügyelője, hogy a téli madárvonulásokról további adatokat gyűjtsön. /mti/

---

bb 5. csaknem huszezren vettek részt az elmúlt hetekben a budapesti központi társadalmi munkákban - május közepén átadják rendeltetésének a lágymányosi hatvanezer négyzetméteres parkot - diákok, kiszisták, gyári munkások a vár helyreállításánál

i zs/gg/m/ha

1963. május 9.

az idén a tavalyinál is több önkéntes segítő vesz részt a budapesti központi társadalmi munkákban. az idő ugyan kissé megtréfálta a tervek készítőit, ennek ellenére a legutóbbi jelentések szerint eddig már csaknem huszezren fogtak ásót, csákányt, lapátot, hogy segítsék a jubileumi park, a vár-negyed építését és a lágymányosi vásárváros kialakítását.

a leendő jubileumi park területén - a gellérthegy délnyugati lejtőjén - naponta mintegy 350-400 főnyi munkacsapat takarítja a régi, romos támfalakat és tisztítja meg a területet az elszáradt cserjéktől, tuskóktól. a munkában a főváros legtávolabbi kerületeinek lakói is résztvesznek. különösen szép eredményekkel büszkélkedhetnek az eötvös loránd tudományegyetem diákjai, az 1-es számú autóközlekedési vállalat 4. és 7. üzemegeységének dolgozói és a bányászati kutató intézet munkatársai. a következő hetekben folytatják a tereprendezeit, majd szakemberek végzik a további földmunkákat. /folyt.köv./

- 2 -

bb 5. /csaknem ... 1. folyt./ m

naponta 200-250 főnyi társadalmi munkásokból álló brigád vesz részt a vár-negyed helyreállításában. a műemlékekben gazdag negyed restaurálásának segítői ezekben a hetekben a bontásból kikerült anyagokat tisztítják és „csoportosítják”, „segítségükkel tavaly mintegy másfélmillió téglát takaríthattak meg az építők, s az idén is többszázezer forint értékű bontási anyagot hasznosíthatnak. az önkéntes munkások között itt is szép számmal vannak üzemi munkások, kommunista fiatalok és vállalati dolgozók. a kimutatások szerint április elseje óta több mint hétezer vállaltak részt a különböző segédmunkákból, s november végéig előreláthatólag ez a szám megközelíti majd a negyvenezeret.

a lágymányosi vásárváros területén ezekben a napokban fejlődött be a tereprendezeit. a társadalmi segítők kezemunkáját dicséri az új, mintegy hatvanezer négyzetméter területű szép park, amelyet a tervek szerint május közepén megnyitnak a közönségnek. társadalmi összefogással ültették át az új park ezer fáját is - többségük 10-12 éves - s most már a szakmunkásoké a „szó”: ők gondoskodnak a padok elhelyezéséről, a világításról és mintegy 5.000 díszcserje földbe helyezéséről. /mti/

---

bb 6. önálló kis „kertvárossá”, alakul át a landler jenő járműjavító lakótelepe

i tz/gg/m/vg

1963. május 9.

értékes ajándékokkal lepték meg a máv vasutervező üzemi vállalat szakemberei - derdák tivadar építésmérnök irányításával csaknem harminc mérnök, technikus és rajzoló - a máv dolgozóit. hivatalos időn kívül, társadalmi munkában elkészítették azt a tervet, amelynek alapján a következő években hatszáz új lakással gazdagszik és ugyanakkor jelentős mértékben meg is szépül a landler jenő járműjavító lakótelepe. itt az átlag száz négy-szögöles telkeken még ma is az a körülbelül hetven -, felerészben földszintes, felerészben egyemeletes - ház áll, amelyet a századforduló táján, illetve az 1910-es években építettek, komfort nélküli, vagy félkomfortos lakásokkal. a házak mellett csaknem mindenütt ott éktelenkedik a faskamra, a dísznő-, és a tyukól, stb. /folyt.köv./

- 3 -

bb 6. /önálló kis ... 1. folyt./ m

a terv szerint ez a kép a közeljövőben gyökeresen megváltozik. a kerítéseket és a fővároshoz nem illő „háztáji gazdasági épületeket”, eltávolítják és az egész nyolc holdas területet egységes, rendezett parkká alakítják át. a régi házakat azonban nem bontják le, csak a lakásokat korszerűsítik bennük és emeletráépítéssel alakítják ki az új, szinte kivétel nélkül délkeleti fekvésű, erkélyes lakásokat, amelyeknek nagyjából kétszobás, kisebb része másfél - néhány közülük pedig háromszobás lesz, természetesen mind tökéletes komforttal ellátva.

a tervezett megoldás szerint a meglévő adottságok kihasználásával, főleg azonban az emeletráépítés révén ez a lakás-termelés körülbelül husz százalékkal lesz olcsóbb, mintha a hatszáz új lakás számára külön, önálló lakótelepet kellene kialakítani. /mti/

-...-

bb 7. izotóp jelek a magnetofon szalagon - négycsatornás diagnosztikai jelrögzítő izotópos vizsgálatokhoz

i kf/kf/m/vg

1963. május 9.

az orvosi diagnosztikában egyre inkább előtérbe kerül a radioaktív izotópok alkalmazása. ezekkel a sugárzó anyagokkal ugyanis pontos képet kap az orvos az ember belső szerveinek működéséről és az azokban bekövetkezett kóros elváltozásokról. az izotópos diagnosztikához drága és bonyolult műszercsoportok egész serege szükséges. egy izotóp vesevizsgálatnál például három-négy komplett sugázmérő láncot - érzékelőket, erősítőket, regisztrálókat stb. - használnak.

a magyar tudományos akadémia orvos-rádiológiai kutatócsoportjának munkatársai most olyan elektronikus műszert készítettek, amely helyettesíti a komplikált műszercsoportokat. a mágneses diagnosztikai jelrögzítő berendezés a szervezetbe jutott különböző izotópok sugárzásait felfogja, s ezek impulzusait felerősítve magnetofonszalagra rögzíti. a készülék magnetofonos egysége négycsatornás, így a szervezetből egyszerre négy helyről kapott „értesüléseket”, tud tárolni. az izotópok magas frekvenciás jelzéseit a berendezés nagy gyorsasággal - percenként 152 centiméteres sebességgel veszi fel. a három vagy négy egyidőben felvett vizsgálati eredményeket a készülék már a szokásos 9.5 centiméteres sebességgel egymás után „diktálja”, a regisztráló szerkezetbe, amely a jelzéseket diagram formájában adja meg. a műszer használatával tetemes anyagi megtakarítás érhető el, import készülékek válnak feleslegessé, s jelentősen megrövidül az izotópos vizsgálatok ideje. /folyt.köv./

- 4 -

bb 7. /izotóp jelek ... 1. folyt./ m

az új műszert a magyar tudományos akadémia pavilonjában állítják ki először a nemzetközi vásáron. a berendezés nemcsak azért tarthat érdeklődésre számot, mert hasonló hazánkban még nem készült, hanem azért is, mert bonyolult szerkezetét és modern formáját egyaránt orvos konstruálta. /mti/

-...-

*Ma*

- 5 -

bb 8. brutyó jános beszéde a magyar szakszervezetek huszadik kongresszusán

t tz/sze vm sr

1963. május 9.

az alábbiakban közöljük brutyó jánosnak, a szot főtitkárának a magyar szakszervezetek huszadik kongresszusán csütörtökön délelőtti elmondandó beszédét. keretet a kongresszus megnyitásakor adunk.

a beszéd szövege csak a keret leadása után külön értesítésre közölhető.

x x x

- a magyar szakszervezetek tizenkilencedik kongresszusa óta öt esztendő telt el - kezdte beszámolóját brutyó jános. - ezek az évek, ha nem is voltak zökkenő mentesek, összességükben a magyar szakszervezeti mozgalom jelentős fejlődését hozták magukkal. a szakszervezetek helyesen követték a magyar szocialista munkáspárt politikáját és hozzájárultak ahhoz, hogy dolgozó népünk azt a magáévá tegye. így a szakszervezeti mozgalom fejlődése részese annak az előrehaladásnak, amely hazánk társadalmi, gazdasági életében végbement és lehetővé tette a szocializmus alapjainak lerakását, a szocializmus teljes felépítésének megkezdését.

- az elmúlt években megnőtt a szakszervezetek társadalmi felelőssége, tevékenysége és ezzel arányban megbecsülése is. a szakszervezetek véleménye jelentős tényező minden olyan kérdésben, amely munkásosztályunkat, dolgozó népünket érinti. a tizenkilencedik kongresszus óta a szakszervezetek tagjainak száma 850.000-rel nőtt és ma már eléri a 2,700.000-et. a bérből és fizetésből élőknek több mint 90 százaléka szervezett dolgozó, a feladatokat pedig több mint félmillió választott tisztségviselő és szakszervezeti aktivista segít megoldani.

- mozgalmunknak az elmúlt években végzett munkássága kétségkívül jelentős - folytatta a szot főtitkára. - ha azonban a követelmények és a lehetőségek keretében vizsgáljuk a kérdést, a kép korántsem ilyen egyértelműen kedvező. a lehetőségeket nem tudtuk megfelelően kihasználni, nem minden esetben juttattuk kellően érvényre tagságunk véleményét, javaslatait, nem mindig és nem idejekorán karoljuk fel azokat az erőfeszítéseket, amelyeket a dolgozók kezdeményeznek a szocialista építőmunka még sikeresebb kibontakoztatására.

/folyt.köv./

8.15/n

-6-

/bb 8. brutyó jános.....1. folyt./vm

- a szakszervezetek legfőbb célja a dolgozók életkörülményeinek javítása, ennek kulcsa viszont gazdasági életünk fejlődése. ezért kell fokoznunk eredményeinket a termelékenységre és a gazdaságosság növelésére, valamint a munka minőségének javítására, amihez a szakszervezeteknek az eddiginél nagyobb segítséget kell adniok - állapította meg brutyó jános.

- a termelékenység például az ötéves terv első két évében eredményesen alakult, népgazdasági szinten elértük a célul kitűzött 1/3-2/3- os arányt. ebben benne van soktízezer szakszervezeti aktivista erőfeszítése is. amennyiben azonban előre nézünk és az eredményeket nemcsak a néhány évvel ezelőtti színvonalhoz, hanem az ötéves terv céljaihoz és a távlati tervekben körvonalazott feladatokhoz viszonyítjuk, korántsem lehetünk elégedettek. a termelékenység növekedésének üteme elmaradt az elkövetkező évek követelményei, sőt - ami még nyugtalanítóbb - a mai lehetőségek mögött is.

- első helyen a műszaki fejlesztés ütemének elégtelensége áll. nem egy iparágra jellemző, hogy még ma sem rendelkezik megfelelő, tudományosan kidolgozott és gazdaságilag kellően megalapozott célokkal, amelyekben a műszaki fejlesztés tervezésének összhangja az irányító szervektől az üzemekig kellően biztosítva lenne. ezek a tervek nem mindig komplexek, nem mindig a legfontosabb fejlesztési feladatokra irányulnak. de súlyos hiba az is, hogy a meglévő műszaki fejlesztési tervek több fontos iparágban évről-évre nem valósulnak meg.

- a jövőben a maga sajátos eszközeivel a szakszervezeti mozgalomnak is több segítséget kell adnia a műszaki fejlesztés megvalósításához. jobban kell segíteni, hogy a szervezett dolgozók véleménye, javaslatai felszínre jussanak és meghallgatásra találjanak.

- mutatkoznak problémák a beruházások megvalósításában is. évek óta ismeretes, hogy a tervező, beruházó és kivitelező vállalatok nem eléggé érdekeltek a beruházások olcsóbb, gyorsabb és a műszakilag legfejlettebb fokon való megvalósításában.

- a kétségkívül meglévő objektív okokon kívül emiatt is gyakori a határidők eltolódása, a beruházások gyakran indokolatlanul elhúzódnak, megdrágulnak. nem kétséges, hogy e problémák megoldásában a felelősség elsősorban az illetékes gazdasági vezetőké, de a szakszervezetek érintett szerveinek és tisztségviselőinek is több a feladata, mint egyszerűen a bírálat.

/folyt.köv./

8.22/n

-7-

/bb 8. brutyó jános.....2.folyt./vm

helyenként és esetenként meg kell vizsgálni, milyen eszközökkel segíthetik a gazdasági vezetést feladatai megoldásában.

- közismert tény, hogy a beruházások jelentős hányadát, csaknem felét az építési költségek teszik ki, tehát ennek az életszínvonal, az egész dolgozó népünket érintő lakáshelyzet alakulásában meghatározó szerepe van. az elmúlt években jelentős fejlődés tapasztalható az építés területén, a minőség és a határidők megtartása tekintetében egyaránt. a gazdaságosság terén azonban már nem ilyen pozitív a kép; nem eléggé határozott az előrehaladás a tartalékok feltárásában, illetve a már feltárt tartalékok hasznosításában. még mindig alacsony a gépek kihasználási foka, nem alkalmazzák elég széles körben a korszerű építési módszereket, viszonylag még mindig sok a munkaidővesztés. túl kell jutni végre a pusztá megállapításokon, s a hibákat a szakszervezet közreműködésével sürgősen ki kell javítani. a mozgalom használja fel a műszaki és fizikai dolgozók segítségét és javaslatait, hogy gyorsabban, olcsóbban, jobb minőségben épüljenek fel a népgazdaság és a dolgozók számára oly fontos ipari, mezőgazdasági, szociális és kulturális létesítmények, nem utolsósorban a lakások.

- a szakszervezeti feladatok végzése közben általában is nagy figyelmet kell fordítanunk a még rejtett tartalékok feltárására és a már feltártak hasznosítására - folytatta brutyó jános. - a dolgozók nagy megértéssel és helyesléssel fogadták például, hogy az állam nagy összegeket költ a népgazdaság különböző ágaiban a tudományos kutatómunka fejlesztésére. azzal is egyetértenek, hogy a kutatók teremtsenek közvetlenebb kapcsolatokat a gyártó, a feldolgozó vállalatokkal. vannak is e téren kezdeti eredmények, de a jellemző mégis az, hogy ez a kapcsolat nem eléggé eleven, a kutatómunka gyümölcsei nem jelentkeznek elég gyorsan és kellő hatással a termelés és a termelékenység növekedésében. e tekintetben sokat tehetnek az érdekelt területek szakszervezeti szervezetei, s ezzel nemcsak közvetlen feladataink megoldását segítenék elő, hanem azt is, hogy a tudomány, mint termelőerő gyorsabban kerüljön méltó helyére.

másutt is hasonló a lehetőség; például a korszerű technológiák kidolgozásánál és a gyártmányfejlesztés ütemének gyorsításánál. ez az utóbbi azért is fontos, mert bőven vannak gyártmányaink, amelyek ma már nem felelnek meg a korszerűségi, minőségi és gazdasági követelményeknek, pedig ez életkérdés itthon is, de különösen a külföldi piacokon.

/folyt.köv./

8. 30/n

-8-

/ob 8. brutyó jános.....3.folyt./vm

a szakszervezeti mozgalom elismeréssel adózik az új gyártmányok és eljárások megteremtésében kiváló eredményeket elérő műszakiaknak, kutatóknak. büszkék vagyunk rá, hogy egyes iparágatok szakemberei és szakmunkásai ma már világviszonylatban is újat, haladót produkálnak. éppen ezért kérjük a szot főtitkára - hogy minden területen gyorsítsák meg a munka ütemét, szakembereink érezzék át, hogy rájuk is nagy felelősség hárul a szocializmus teljes felépítésében. a szakszervezetek tegyenek minél többet a visszahúzó erők leküzdésére. bátorítsák és segítsék jobban a műszaki, gazdasági vezetőket, hogy szükség esetén kockázatokat is merjenek vállalni az új, jobb gyártmányok létrejöttéért.

- sajnos, elmaradtunk a munka-és üzemszervezés tudományában egyes baráti országok, valamint a legfejlettebb kapitalista államok mögött. szükségesnek látszik olyan központi intézmény létrehozása, amely a különböző iparágakban a nemzetközi tapasztalatokat is feldolgozva, segítené általánossá tenni a termelés megszervezésének legjobb módszereit. a kérdés megoldását sürgetik az ideai tervfeladatok is. anagyon komisz tél következtében népgazdaságunk egészének mintegy 3.5 milliárd, ezen belül az építőiparnak egymagában is több mint egymilliárd forintos elmaradást kell pótolnia. de szem előtt kell tartaniok ezt a feladatot a kohászat, a szállítás és nem utolsósorban a mezőgazdaság dolgozóinak is.

- az ipari átszervezés - állapította meg brutyó jános - lényegileg azt jelenti, hogy tovább folytatjuk a termelőerők koncentrációját, ami lehetővé teszi jobb kihasználásukat, a gazdasági vezetés és ezen belül a tervezés színvonalának emelését, végső soron a gazdaságosabb termelést. a szakszervezeteknek is hozzá kell járulniok hogy az átszervezés e célokat valóban el is érje, mégpedig anélkül, hogy eközben megzavarná a termelés folyamatosságát, illetve a dolgozók hangulatát.

- a szakszervezeteknek - folytatta a szot<sup>fs</sup> titkára - az eddigieknél hatékonyabban kell részt venniök az egész népgazdaság és az egyes iparágak előtt álló feladatok kialakításában, a tervek végrehajtásában és ellenőrzésében.

a probléma nem a lehetőségek, a hatáskörök, vagy jogkörök területén mutatkozik elsősorban, hanem ott, hogy még nem tudtuk meghonosítani a dolgozók kezdeményezéseit, javaslatait jól érvényesítő munkamódszert. a tervek jó megvalósítása még ma sem támaszkodik eléggé széles közvéleményre, pedig a dolgozók tapasztalatai, javaslatai, észrevételei hasznosításának ma már kialakultak az eszközei, formái, csak ezeket nem használjuk ki megfelelően. ilyen eszközök például a termelési tanácskozások és a műszaki konferenciák is.

/folyt.köv./  
8. 35/n

-9-

/bb 8. brutyó jános.....4.folyt./vm

- az elmúlt évek hoztak ugyan fejlődést, de ennek ellenére ezek előkészítése tartalma és a javaslatok kezelése terén számos probléma van. a szakszervezeti szerveknek a gazdasági vezetéssel összefogva, törekedniük kell a termelési tanácskozásokkal kapcsolatos rendelkezések érvényre juttatására, hogy ezek valóban a dolgozók vezetésbe való bevonásának hatékony formáivá váljanak. erőfeszítéseket kell tennünk a termelési tanácskozások színvonalának emelésére és növelniük kell e megbeszélések hitelét azzal is, hogy az ott elhangzott javaslatok megvalósítását nagyobb felelősséggel és következetességgel szorgalmazzuk. mindez fontos kérdése az üzemi demokrácia erősödésének is.

- az elmúlt években egyre több helyet kapnak a szakszervezetek tevékenységében az üzemi demokrácia erősödésének kérdései. ezzel kapcsolatban gyakran merült fel az üzemi tanácsok helyzetének tisztázása is.

- a sokoldaluan megvitatott vélemények szerint legfontosabb az üzemi demokrácia erősítése, szélesítése. ehhez minden rendelkezésre álló eszközt és formát, így az üzemi tanácsokat is fel lehet, tehát fel is kell használnunk. abból kell kiindulni, hogy a vállalatok tulajdonosai a munkások, a dolgozók összessége, a gazdasági, műszaki és mozgalmi vezetők a dolgozók bizalmából irányítják a munkát és köteleességük tevékenységükről a vállalat gazdáinak, a dolgozók összességének rendszeresen beszámolni, tájékoztatni őket, kikérni véleményüket a vállalatot érintő összes fontosabb kérdések eldöntésében. legyen ennek egyik eszköze az üzemi tanács is.

- kétségtelen azonban, hogy az üzemi tanácsokat szervezeti-leg is alkalmassá kell tenni az új, megnövekedett feladatok ellátására. ezért az a véleményünk, hogy az eddigi jelölési rendszer helyett az üzemi tanács minden tagját termelési tanácskozásokon válasszák meg egy évi időtartamra, ugyanakkor pedig létszámukat a jobb munka érdekében megfelelő mértékben csökkentjük. az üzemi tanácsok irányítása legyen továbbra is az üzemi szakszervezeti szervek feladata és az elnöki teendőket ezután is a szakszervezeti bizottság titkára lássa el.

- a gazdasági célok megvalósításának legfontosabb eszköze, a szocialista munkaverseny-mozgalom az elmúlt öt esztendőben egészen fejlődött - hangsúlyozta brutyó jános. - különösen az utóbbi három évben sikerült megvalósítani az éves tervfeladatok és a szocialista munkaverseny céljainak egységét. az mszmp nyolcadik kongresszusának tiszteletére kibontakozott versenymozgalom idején kialakult szocialista brigádmozgalom, hatalmas ösztönző erőt adott egész versenymozgalmunk további szélesedéséhez.  
/folyt.köv./

8.40/n

-10-

bb.8. brutyó jános ....5.folyt./vm

rendszerint ebből a mozgalomból indulnak ki azok a kezdeményezések, amelyek a termelékenyebb, gazdaságosabb termelést, a műszaki színvonal emelését, a jobb minőségű és tetszetősebb termékek előállítását mozdítják elő, ma már meghaladja a félmilliót azoknak a dolgozóknak a száma, akik a népgazdaság különböző területein szocialista, vagy a szocialista címért küzdő brigádokban végzik munkájukat, ugyanakkor vállalati és üzemi szinten a mozgalmi szervek és a gazdasági vezetők döntő többsége feladatának tekinti a brigádok munkájának hathatós segítségét.

- e mozgalomban azonban - minden nagyszerűsége ellenére is - mutatkoznak problémák, főleg a brigádok tevékenységének tartalmi kérdéseivel kapcsolatban, mint amilyenek a vállalatok céljai, a szocialista tudatformálás módszerei stb. az erőfeszítéseket e problémák megoldására kell tehát összpontosítani, természetesen - a reális lehetőségeken belül - törekedni kell a mozgalom továbbterjesztésére is. a szakszervezeti szerveknek igyekezniük kell elősegíteni, hogy a vállalatokban a mozgalom hármas jelszava: „szocialista módon dolgozni, élni és tanulni”, a vállalatok feladatainak, valamint a brigádtagok egyéni adottságainak, sajátos élet- és munkakörülményeinek figyelembevételével valósuljon meg.

- a kongresszusi verseny közben kezdeményezték számos helyen „a szocialista munka műhelye, üzeme, vállalata, gazdasága”, cím elnyerésére irányuló versenyt - folytatta brutyó jános. - 1962 végéig már 346 vállalatnál csaknem ezer termelési, gazdasági részleg dolgozói tűzték ki célul a szocialista cím elnyerését. az eredmény: ezeknek az üzemeknek a többségében jelentős mértékben emelkedett a termelés színvonala, javult a termékek minősége, megszilárdult a munkafegyelem, a közös tulajdon iránti felelősségérzet, növekedett az egymás iránti segítőkészség, jobban törődnek a munkahely tisztántartásával és szépítésével, s ugyanakkor szigorúan ügyelnek a munkabiztonsági és egészségügyi előírások megtartására. a problémák ezen a téren elsősorban az irányítás elmaradásából, fogyatékoságai-ból, részint pedig a helyi türelmetlenségből, a felületes, formális előkészítésből adódtak. a szot elnöksége az elmúlt hónapban az eddigi tapasztalatok figyelembevételével irányelvek formájában határozta meg a mozgalom továbbfejlesztésének útját.

- ugyanakkor nem szabad megfeledkezni arról, hogy a munkaversenymozgalom tömegereje és alapja az egyéni verseny. a részvétel a szocialista brigádmozgalomban dicsőség, de a verseny más formái is jelentősen járulnak hozzá a munka javításához. a munkaversenymozgalom politikai nevelőhatásának fokozására fejlesztenünk kell a verseny nyilvánosságát, az eredmények rendszeres, a kollektívák véleményére épülő értékelését, valamint a jutalmazás és kitüntetés helyes elveinek maradéktalan érvényesítését.

/folyt.köv./

8.46/

-11-

/bb 8. brutyó jános.....6.folyt./vm

- bár a dolgozóiban megvan a szándék aktív részvételre a munkaversenyben, ez a lendület és kezdeményezőkézség helyenként mégsem érvényesül kellően. sokhelyütt nem biztosítják a versenyhez a szükséges feltételeket, például az ütemes és tervszerű munka-és anyagellátást, még ha ennek az adott helyen objektív akadályai nem is lennének.

az ujitók és feltalálók munkájáról szólva a szot főtitkára kiemelkedő eredményként állapította meg, hogy ez a mozgalom közelebb került a szocialista munkaversenyhez. sajnos azonban még mindig megtalálhatók a további fejlődést akadályozó bürokratikus hibák.

- a szakszervezeti bizottságoknak - mondotta - igyekezniük kell elősegíteni minél szélesebb körben ezeknek az akadályoknak az elhárítását és ugyanakkor a jól bevált ujitások gyors alkalmazását.

- gazdasági feladataink megvalósításának fontos tényezője az anyagi érdekeltség helyes biztosítása - folytatta beszámolóját brutyó jános. - az elmúlt öt évben kifejlődtek és megszilárdultak a megfelelő javadalmazási rendszerek különböző formái, és ma már éreztetik is kedvező hatásukat. ezen a területen is általános előrehaladás állapítható meg, de sok helyen még mindig nem az illető munkahely sajátosságainak és a végzett munkának leginkább megfelelő bérformákat alkalmaznak. gyakran még mindig a mennyiség egyoldalú növelését helyezik előtérbe, a gazdaságosságra, a jobb minőségre, a jobb munkára való törekvés helyett. a jövőben tehát fokozni kell - és pedig minél szélesebb körben - a dolgozóknak az érdekeltségét a minőségben, a gazdaságosságban, ehhez nem kellenek újabb bérformák, csak az ismeretek közül kell mindenütt a legmegfelelebbet alkalmazni.

- az 1961-62-ben végrehajtott normarendezés - folytatta a szot főtitkára - éppen az igazságos bérezési rendszer alkalmazását célozta, amivel a jobb munka alapjait biztosítottuk. céljaink között szerepelt, hogy a jövőben ne legyünk kénytelenek az általános normarendezés módszeréhez nyulni. ennek azonban elengedhetetlen feltétele, hogy a normákon folyamatosan átvezessék a menet közben bekövetkező változásokat. e célt általában el is értük, de vannak olyan tapasztalatok is, hogy egyes helyeken akkor is mechanikusan változtatnak a normán, amikor a műszaki feltételekkel nem léptek előre, másutt viszont a normákat lényeges technikai fejlesztés után is érintetlenül hagyják. a szakszervezeteknek mindkét véglet ellen határozottan fel kell lépniük.

/folyt.köv./

8.53/n

-12-

/bb 8. brutyó jános.....7.folyt./vm

a premizálás és a nyereségrészesedés kérdéseire áttérve brutyó jános megállapította, hogy a kialakult premizálási rendszer jó, de a gyakorlatban súlyos hibákat is követnek el. a prémiumból sok helyen formális bérkiegészítést csinálnak, ami így a népgazdasági érdekekkel ellentétesen hat. e visszasságok megszüntetése elsősorban a vállalati, gazdasági és szakszervezeti szervek feladata. a nyereségrészesedés alapelvei is helyesek, de jobban összhangba kell hozni a népgazdaság legfőbb feladataival és biztosítani kell, hogy a részesedés összege arányos legyen a végzett munkával, tehát feleljen meg a dolgozók igazságérzetének.

a tizenkilencedik kongresszus óta jelentősen emelkedett a bérből és fizetésből élő dolgozók életszínvonala, a növekedés a hároméves terv idején nagyobb volt. az ötéves terv első két esztendejében az életszínvonal tovább emelkedett ugyan, a tervezett mértéket azonban nem érte el. a reálbér és a reáljövedelem csupán 1.3, illetve 2.5 százalékkal nőtt. közrejátszott ebben a két aszályos esztendő, valamint olyan objektív szükségszerűségek, mint például honvédelmünk fejlesztése, korszerűsítése, a békés építés biztosítása, de objektív szükségszerűség volt a mezőgazdaság szocialista átszervezésével kapcsolatosan jelentkező többletkiadás is, ami átmenetileg gondokat okozott ugyan, de bőségesen visszatérül az ételmiszerellátás és az ipari nyersanyagellátás terén. ezt bizonyítja az is, hogy a szocialista nagyüzemi mezőgazdaság a két aszályos nyár és a legutóbbi szokatlanul zord tél ellenére már első éveiben is képes volt a lakosság ellátásának zökkenőmentes biztosítására.

- az átlagkeresetek növekedése a terveknek megfelelően elsősorban az alacsony keresetű dolgozókat érintette, illetve bizonyos belső aránytalanságokat egyenlített ki. a hároméves terv elején egyes munkás-kategóriák, majd a pedagógusok, az egészségügyi és a tanácsi dolgozók bérét rendezték. így a 800 forintnál kisebb keresettel rendelkezők aránya az 1956.évi 25.5 százalékról 1962-re egy százaléknál is kevesebbre csökkent, s közben mintegy 600 ezer dolgozó életkörülményei javultak meg. hozzájárult a reáljövedelmek növekedéséhez a nyugdíjak és a családi pótlék emelése, valamint a társadalombiztosítás egyes kategóriáinál a juttatások szélesedése és a foglalkoztatottak számának mintegy 20 százalékos emelkedése is.

- megvan a lehetősége, hogy az ötéves tervben előirányzott nemzeti jövedelem elérése esetén a reáljövedelmet a meghatározott 16-17 százalékkal emeljük. továbbra is gondolnunk kell azonban a még elmaradt rétegek életkörülményeinek javítására.

/folyt.köv./

8.58/n

-13-

/bb 8. brutyó jános.....8.folyt./vm

- az elmúlt öt év alatt 380.000 lakást építettünk. a második ötéves terv lakásépítési programja a párt javaslatára úgy módosult, hogy a tervezett 250.000 lakás helyett 300.000-et kell felépíteni. a szakszervezeteknek is minden erejükkel segítséget kell nyújtaniok e nagyszerű program teljesítéséhez és ugyanakkor az állami erőből épülő bérleti és szövetkezeti lakások elosztása módszerének javításához.

- a két kongresszus közötti időben jelentős lépést tettünk előre a munkaidő csökkentésében. most azt javasoljuk, hogy a második ötéves terv végéig a munkaegészségügyi intézet által meghatározott valamennyi egészségre ártalmatlan munkakörben fejezzük be a munkaidő csökkentést. javasoljuk megvizsgálni azt is, hogyan lehetne a dolgozó nők helyzetének könnyítésére megszüntetni a szombat éjszakai műszakot.

- nagy fejlődésről számolhatunk be a dolgozóknak és családtagjaiknak a betegségbiztosítás keretében járó szolgáltatások terén is. ez a fejlődés azonban nincs összhangban a társadalombiztosításba bevontak számának gyors növekedésével, hiszen ez az elmúlt években már elérte a lakosság 96 százalékát. a körzeti orvosellátás nem fejlődött ezzel arányosan, nőtt az orvosok túlterheltsége, csökkent az egy betegre jutó vizsgálati idő és fokozódott a szakorvosi rendelőintézetek zsúfoltsága.

- tovább kell jutnunk a társadalombiztosításban szervezetenként is. szükségesnek látszik, hogy a különböző biztosítási intézeteket egységes elvek alapján egyesítsék a szakszervezeti társadalombiztosítással. az irányítás reánk vár, s a feladatra az egész szakszervezeti mozgalomnak fel kell készülnie.

- nyugdíjrendszerünk - folytatta brutyó jános - nemzetközi mértékkel mérve is rangos helyet foglal el a társadalmi gondoskodás tényezői között. az állami és szövetkezeti szektorban minden dolgozó nyugdíj jogosult, s a sajátjogi és származékos nyugdíjasok száma eléri a 990.000 főt. 1957 óta a nyugdíjakra fordított évi összeg 123 százalékkal nőtt. újabb kezdeményező lépéseket kell azonban tennünk az új és a régi nyugdíjtörvény alapján megállapított nyugdíjösszegek közötti különbségek fokozatos csökkentésére.

- az elmúlt kongresszus óta a szakszervezeti mozgalom egymilliónál több felnőtt és gyermek kedvezményes üdültetését szervezte meg, s eközben jelentősen nőtt a házaspárok, valamint - bár kisebb mértékben - a családok együttes üdültetése is. e munka fejlesztése továbbra is fontos feladat. minthogy azonban hazánkban más szervezetek is foglalkoznak üdültetéssel, szükséges ezt a tevékenységet összehangoltabban, egységes elvek alapján végezni.  
/folyt.köv./

9.04/n

-14-

le

/bb 8. brutyó jános.....9.folyt./vm

e tevékenység irányításában és az egyöntetűség megteremtésében a felelősséget a szakszervezeti mozgalom vállalja, s az erre vonatkozó javaslatot rövidesen a kormány elé terjeszti - mondotta brutyó jános.

a munkásvédelem kérdéseire áttérve közölte, hogy a legutóbbi kongresszus óta az ezer munkásra jutó balesetek száma 14 százalékkal csökkent. ez örömdetes eredmény, de elégedettek nem lehetünk. kevesebb ugyan a halálos baleset, de több a súlyos sérülés és néhány területen - például a mezőgazdaságban, a bányászatban és a könnyűiparban visszaesés következett be. hatékonyabbá kell tenni a felvilágosító munkát, a munkásvédelmi órségek tevékenységét és az ellenőrzést. bár a munkásvédelem a dolgozók közvetlen érdekvédelme, mégis elég gyakran előfordul, hogy egyes szakszervezeti vezetők a balesetek elemzésekor nem a dolgozók helyzetéből, hanem a termelési kiesésből indulnak ki. a jövőben fokozottan kell érvényre jutnia annak az elvnek, hogy a legfőbb érték az ember, s ez nem jelszó, ez valóságos felelősséget jelent.

- fokoztuk tevékenységünket a dolgozókat érintő rendelkezések megalkotásában és végrehajtásuk ellenőrzésében is. ennek ellenére bár csökkent, még mindig nagy a munkaügyi viták száma, indokolatlanul sok a túlóra, köztük az ugynevezett fekete túlóra is, ami nem egyéb, mint a munka törvénykönyvének kijátszása. különösen súlyos eset az, amikor csökkentett munkaidővel foglalkoztatott dolgozókat túlóráztatnak. az ilyen helyzetek megszüntetésére a szot elnöksége már tájékoztatást adott a kormánynak és bővítette a munkásvédelmi felügyelő hatáskörét is, hogy ilyen esetekben birságot adják meg a felelősöknek. a szakszervezeteknek kötelességük is fellépni a munka törvénykönyv megsértése ellen. ez nem ellenzéki magatartás, hanem fontos politikai kérdés.

- természetes azonban, hogy a törvények a dolgozók jogait és kötelességeit egyaránt meghatározzák. a jogokra az formálhat igényt, aki eleget tesz kötelezettségeinek is, mert a jogok és a kötelességek elválaszthatatlan egészet alkotnak.

- a szocialista demokratizmus további erősítéséért javasoljuk - jelentette be brutyó jános - hogy az egyeztető bizottságokat helyezzék a jelenleginél még jobban a szakszervezetek irányítása alá. tagjaikat a dolgozók demokratikusan válasszák. szükség esetén tartsanak nyilvános tárgyalásokat és a döntésekről, a határozatokról a dolgozókat minden esetben tájékoztassák. szükséges továbbá egy olyan új munka törvénykönyv kidolgozása is, amely rögzíti az alapvető követelményeket, időtálló és nem igényli a rengeteg módosítást.

/folyt.köv./

9.10/n

-15-

le

/bb 8. brutyó jános.....10.folyt./vm

- a szakszervezetek másik rendkívül fontos tevékenysége a nevelőmunka, a dolgozók tudatának, erkölcsének formálása, a tanulásban résztvevők száma az elmúlt években öröndetesen megnőtt. a gond ma már inkább az, hogy a szakszervezeti mozgalom hogyan szervezheti meg jobban a tanulás, a művelődés különböző feltételeit és a jó tanulmányi eredmények elérését. a szocialista eszméket győzelemre kell juttatni valamennyiünk gondolkodásában. ezért minden tevékenységünknek a bérpolitikától a szocialista munkavarseny szervezésén át az üdültetésig - az emberek szocialista gondolkozását kell szolgálnia, a szocialista rendszer iránti kötelekeket kell erősíteni. a politikailag és szakmailag művelt dolgozó sokkal eredményesebben áll helyt a termelésben. ezért erőfeszítéseket tettünk a szervezett dolgozók között végzett nevelőmunka színvonalának emeléséért. a politikai iskolákban például tíz-és tizezrek ismerkednek meg életünk különböző problémáival, mozgalmunk, tennivalóink legfontosabb kérdéseivel. a közoktatás azonban csak nehezen tud lépést tartani a továbbtanulás igényével. ezért a szot megítélése szerint gyorsabban kell haladnunk a felnőtt oktatás tartalmi és szervezeti feltételeinek biztosításának és a tanulás megkönnyítésének útján.

- a műszaki és technikai ismeretek iránti igények felkeltésének és kielégítésének fontos eszköze a műszaki könyvtárhálózat. jelenleg több mint 860 üzemünk műszaki könyvtárában hárommilliónál is több könyv várja az olvasókat, a fizikai munkásoknak azonban mindössze három százaléka kölcsönöz műszaki könyveket.

- számszerűen és minőségileg is tovább kell fejlesztenünk a munkásakadémiákat, de az eddigieknél jobban kell figyelembe venni a hallgatók igényeit, műveltségi színvonalát, az adott üzem termelési feladatait és színesebbé vonzóbbá kell tenni ezeket a foglalkozásokat.

- bármilyen számottevő is a fejlődés a dolgozók erkölcsé, izlése és esztétikai érzéke terén, még további újabb és újabb rétegeket kell bevonnunk a kulturális alkotások megismerésébe, és tovább kell bővítenünk a jó színházat, az értékes zenét és képzőművészetet ismerő közönség táborát. e munkánkban továbbra is számítunk a hagyományokban gazdag öntevékeny művész gárdákra és kötelességünk tovább fejleszteni a munkás-művész kapcsolatokat, valamint a közönségszervezést.

- a fejlett igényű munkások és más dolgozók azonban joggal kifogásolják, hogy egyes művészeti ábrázolások elszakadnak az életől, a szocialista művészetől. joggal követelik, hogy a művészek a szocializmus nézőpontjából közérthető és gyönyörködtető műveket alkossanak.  
/folyt.köv./

9.16/n

-16-

/bb 8. brutyó jános.....11.folyt./vm

ebben a kérdésben a szakszervezeti mozgalomnak az eddiginél sokkal rendszeresebben és hatékonyabban kell tolmácsolnia a fejlett izlésű közönség véleményét és igényeit.

- a magyar szakszervezeti mozgalom szervezeti ereje - állapította meg brutyó jános - az elmúlt öt esztendőben jelentős mértékben fejlődött. hazánkban nincs egyetlen üzem, vállalat, vagy intézmény, ahol a szakszervezeteknek ne lennének szervezeti és képviselői mozgalmukat soha nem látott megbecsülés övezi. a szakszervezeti munkában mind erőteljesebben kezd kibontakozni az akarat és a cselekvés egysége.

a tizenkilencedik kongresszus óta kialakított szervezeti formák alapvetően alkalmasak a megnövekedett feladatok ellátására, észszerű átcsoportosítást is végeztünk. a függetlenített apparátus számát mintegy 10 százalékkal csökkentettük, s ezzel párhuzamosan jelentősen megnöveltük a társadalmi munkások részvételi arányát. meoldottuk a szakszervezetek megyei tanácsai jogkörének kiszélesítését nem csökkentve a szakmák megyebizottságainak felelősségét. létrehoztuk a szakszervezetek budapesti tanácsát, a szakmák budapesti bizottságait, a községi szakmaközi bizottságokat, valamint a vállalati intézőbizottságokat. az a tény, hogy a vezetés, az irányítás így közelebb került a tagsághoz, az élethez, önmagában véve is lendületet adott a munkának, új szint vitt a szakszervezetek életébe és a kezdeményezések egész sorát bontakoztatta ki. a különböző szakszervezeti szervezetek hatáskörének elhatárolása lehetővé teszi, hogy a vezető testületek ne csak a határozatok hozatalára, hanem mindinkább azok végrehajtásának megszervezésére és ellenőrzésére fordítsák erejüket.

- természetesen minden, vagy majdnem minden az alapszervezeteken múlik. hiszen a határozatok csak annyiban valósulnak meg, amennyiben az alapszervezetek képesek azokat végrehajtani. de csak félsikerre számíthatnak, ha nem támaszkodnak a választott tisztségviselőkre, a társadalmi aktivisták sokaságára, ha nem vonják be őket a szakszervezeti élet minden területén végzett munkába. csakis így ismerhetjük meg a dolgozók véleményét, hangulatát és adhatunk gyors segítséget az egyéni problémák megoldásához is.

- e helyről is csak elismeréssel kell szólnunk - hangsúlyozta a szot főtitkára - annak a félmillió társadalmi munkásnak, bizalminak a tevékenységéről, akik sokszor nem kis erőfeszítések árán, önzetlenül munkálkodnak a szakszervezeti mozgalomban.

/folyt.köv./

9.22/n

-17-

/bb 8. brutyó jános.....12.folyt./vm

köszönjük társaikért végzett munkájukat és továbbra is kérjük nélkülözhetetlen segítségüket. kötelességünknek tartjuk, hogy az eddigieknél még több segítséget adjunk nekik, még jobban támaszkodjunk véleményükre, újabb és újabb kezdeményezéseikre.

- a beszámolóban - mondotta brutyó jános - igyekeztünk érzékelteni, hogy a szakszervezeti mozgalom valamennyi vezető testületének gondja nem volt kevés. a társadalmi életünk gyorsütemű fejlődésével együtt növekvő követelmények, mindannyiunkat fokozott kötelezettségek elé állítottak. igyekeztünk e feladatoknak tisztességgel megfelelni.

- a huszadik kongresszus küldöttjeinek kell most az elkövetkező négy esztendőre megjelölniök a mozgalom feladatait, hogy még eredményesebben segíthessük a népiünk jólétét, boldogulását jelentő szocialista társadalmunk teljes felépítését. a célok reálisak, mert a magyar nép szorgalmas és munkáját a magyar szocialista munkáspárt politikája vezeti és mert a szocializmus immár világrendszerrellett, amelynek ereje biztosítja a békés építőmunka lehetőségét.

- a magyar szakszervezetek tagjai a világ valamennyi dolgozójának ügyét hűségesen képviselő szakszervezeti világszövetségnek. büszkék arra, hogy együtt harcolnak e több mint 120 millió dolgozót tömörítő szervezettel. egyek vagyunk a szakszervezeti világszövetséggel a békéért folyó töretlen küzdelemben, a gyarmati rendszer teljes felszámolásáért, a dolgozók gazdasági, szociális és politikai követeléseierért vívott harcban. egyek vagyunk mindazokkal, akik őszintén a nemzetközi munkásegység érdekében tevékenykednek - fejezte be beszámolóját brutyó jános, a szot főtitkára./mti/

-. -

le

9.25/n

-18-

bb 9. új magyar dráma ősbemutatójára készül a békés megyei jókai színház

vid fm/tné-lm fm

1963. május 9.

a békés megyei jókai színház társulata május 14-én, kedden bemutatja nyíri tiber alacsony mennyezet című drámáját. az elsőként békéscsabán színrekerülő, a termelőszövetkezetek mai életét bemutató művet miszlai istván, a színház fiatal művésze rendezte. a főbb szerepeket szendrey ilona, horváth magda, köröstyös istván és tóth miklós játssza./mti/

-. -

bb 12. a szocialista demokrácia fejlesztési elvei szerint készült el a munkaügyi viták intézésének új szabálytervezete - egyszerűbb eljárási rendszer, gyorsabb ügyintézés - nyilvános szakmai vitára bocsátották a tervezetet

i szf/sze-lm vg

1963. május 9.

a munkaügyi vitákra vonatkozó szabályok több mint tízévesek. társadalmunk időközbeni fejlődése és a munkaügyi panaszokkal foglalkozó szervek - elsősorban az egyeztető bizottságok - gyakorlata, tapasztalatai lehetővé teszik a további előrehaladást a viták eldöntésében. ezért a munkaügyi minisztérium a szot-tal egyetértésben tervezetet dolgozott ki a viták elintézésének új szabályozásáról. a módosítástervezetet a szocialista demokrácia fejlesztési elvei szerint növeli az egyeztető bizottság szerepét, fokozza a szakszervezetek részvételét és felelősségét a munkaügyi viták intézésében, egyszerűsíti az eljárási rendszert, csökkenti a jogorvoslati fórumok számát, a határidőket pedig egységesíti.

az új szabályzat kiadása előtt figyelembe veszik a dolgozók véleményét, tapasztalatait, ezért a tervezetet nyilvános szakmai vitára bocsátották. a szot budapesti tanácsa és megyei tanácsai a területi egyeztető bizottságokkal, az üzemek, vállalatok szakszervezeti bizottságaival, egyeztető bizottságaival és egyéb szerveivel, a munkaügyi minisztérium képviselőinek jelenlétében vitatják meg a tervezet szövegét. a vitákon kialakult álláspontokat, a tervezettel kapcsolatos észrevételeket május 31-ig lehet eljuttatni a munkaügyi minisztérium munkajogi önálló osztályához, a szot bér- és munkaügyi osztályához, valamint a munkaügyi szemle és a munka szerkesztőségéhez./mti/

-. -

9.55/n

-19-

le

bb 13. mennyi iparifa lesz az élőfából? - új módszert dolgoztak ki az erdészeti tudományos intézetben

i ie-Lm ká

1963. május 9.

a faipar évi termelési tervei jelentős részben azon múlnak, hogy az erdészet milyen mennyiségű és választékú nyersanyagot tud a rendelkezésére bocsátani. az erdőgazdaságoknak ezért a kitermelés előtt meg kell állapítaniok, hogy az élőfából mennyi és milyen ipari fa várható. mindez igen sok munkát jelentett és nem is nyújtott pontos adatokat. az erdészeti tudományos intézetben most kidolgozták az iparifabecslés új, ugynevezett méretcsoportos módszerét. megállapították az élő fa méretei, valamint a belőle származó iparifa mennyisége és minősége közötti törvényszerű összefüggést, s erről táblázatot készítettek. az erdőgazdaságokban így csak a kitermelés előtt levő fák magasságát és átmérőjét kell lemérni, s azután egyszerű matematikai-statisztikai számítással megállapíthatják, hogy az azonos méretű fák csoportja mennyi és milyen ipari célra alkalmas fát ad. a helyszíni becslést így most egzakt számítás váltja fel. mindez csupán munkaerőben évi 2-2.5 millió forint megtakarítást jelent, nem szólva arról a még fontosabb népgazdasági eredményről, hogy a fa-felhasználást ezentúl országos és üzemi szinten is sokkal pontosabban lehet megtervezni. az új iparifa-becslési módszert az állami erdőgazdaságok országsszerte bevezetik./mti/

-. -

bb 15. helyreállítják a zalai műemlékeket

vid fm/tné-Lm fm

1963. május 9.

zala megye kulturális szervei 12 műemléket tartanak nyilván, közte tíz 11.-12. századbéli román stílusban épített templomot. valamennyi épület javításra szorul. az országos műemléki felügyelőség felmérte a megye műemlékeinek állapotát, s elhatározta, hogy hamarosan megkezdí helyreállításukat. restaurálják a zala folyó partján álló, körülbelül 150 éves, fából készült fakerekes vizimalmot is, mint ipari műemléket.

/mti/

-. -

le

10.00/n

-20-

bb 11. aluminium, gyógyszer és általános vegyipari trösztöt szerveznek - megalakult a magyar villamosművek és az országos gumiipari vállalat - száznolc nehézipari gazdasági egységből 34 lesz az év végére

i szf/hné szb vg

1963. május 9.

részletes elmezés és alapos felülvizsgálat után, a párt és a kormány iparfejlesztési irányelveinek megfelelően, a gazdasági bizottság hozzájárult a nehéziparnak, a termelőerők eddiginél hatékonyabb összpontosítására, a gazdaságos termelés fokozására, a műszaki fejlesztés meggyorsítására, a felső vezetés további javítására irányuló átszervezéséhez.

a korábbi vállalatösszevonások után most a nehézipari minisztérium felügyelete alá tartozó iparágak nagy középirányító szerveinek egységes profil szerinti kialakítására kerül sor. a fő törekvés az, hogy az egy iparágához tartozó különböző vállalatokat egyetlen országos vállalatba tömörítsék. ennek megfelelően a gumiipar üzemelt, a ruggyantaárugyárat, a palma gumigyárat, az építő szegedi gumigyárat, a gumiabroncs és műszaki gumiarú készletelő, értékesítő vállalat, továbbá a gumiipari kutatóintézet országos gumiipari vállalatban egyesítik. a több szakami részre osztó, de összetartozó iparágakat trösztökbe tömörítik. az aluminiumipar előtt álló nagyszabású feladatok - közte a tavaly megkötött magyar-szovjet aluminiumegyezmény - végrehajtására megszervezik az aluminiumipari trösztöt, amelyben egységes vezetés alá kerül a bauxitbányászat, a timföldgyártás, az aluminiumkohászat, a félkész- és készáru gyártás, valamint a tudományos kutatás és a tervezés. ugyancsak tröszti szervezeti formában dolgoznak majd tovább a szintén erőteljesen fejlődő gyógyszergyárak, gyógyszeralapanyag-termelő üzemek, a gyógyszeripari kutató intézettel és a gyógyszeripari készletező vállalattal együtt. az új, operatív középirányító szerv neve gyógyszeripari tröszt. a nem kevésbé lendületes fejlődésnek indult többi vegyi iparág, a műtrágya és növényvédő-szer-gyártás, a most felfutó műanyag- és műszálgyártás, az ipari gáz - továbbá festéktermelés, kutatás, készletezés irányító egysége a vegyipari tröszt lesz, amely szervezetén belül tovább koncentrálja majd nagy kombinátjainak, vállalatjainak termelő erőit. így például egyesíti a borsodi vegyi-kombinátot a berentei vegyiművekkel. az ilyen módon kialakuló vegyipari szervezet, a már meglévő országos kőolaj- és gázipari trösztel együtt erős vegyipari organizációt alkot.

/folyt.köv./

10.05/n

-21-

le

bb 11. /aluminium, gyógyszer.... 1. folyt./- szb

a bányászatban, a szénbányászat profil szerinti kisebb át-szervezése látszott célirányosnak. megszüntetik a pécsi és a komlói trösztöt és a helyettük alakuló mecseki szénbányászati tröszt egységesen irányítja a fekete szenet termelő bányákat. a termelés további központosítása céljából egyesült a mátravideki szénbányászati tröszt a külszíni szénbánya vállalattal, mátraaljai szénbányászati tröszt néven, a pilisi szénbánya vállalat pedig beolvad a dorogi szénbányászati trösztbe.

a villamosenergia iparban ugyancsak egységes középírányító szervet alakítanak. eddig kűtön vezetés alatt álltak az erőművek, az áramszolgáltató, a kutató, tervező és beruházó vállalatok. most az önálló vállalati formát megtartva, valamennyi a magyar villamosművek néven megalakuló nagy középírányító szerv vezetése alá kerül.

az átfogó gazdasági egységek megalakításának előkészületei elkezdődtek, megszervezésük július 1-től kezdve az év végéig gyors egymásutánban megy végbe. december végére, amikor az átszervezés befejeződik, a jelenlegi 108 gazdasági egység helyett 34 egységben dolgozik tovább a nehézipar. egyidejűleg a középvezető szervek munkájának felső elvi irányítására, ellenőrzésére, az eddiginél kisebb létszámmal módosítják a nehézipari minisztérium szervezetét is és kialakítják határköreinek, új szervezeti formáit. /mti/

-.-

bb 10. megkezdte működését a zalaegerszegi vradóállomás

vid fm/tné szb fm 1963. május 9.

zala megye egészségügyi szervei vradóállomást létesítettek zalaegerszegen. az intézet dolgozói első alkalommal pusztaszentlászló községet keresték fel, ahol egyetlen napon minden kilencedik lakos adott vért. /mti/

-.-

bb 14. mozi-muzeum

vid fm/tné szb fm 1963. május 9.

fél évszázaddal ezelőtt vetítettek először filmet a debreceni apolló moziban, amelynek megalapítója deésy alfréd, a magyar film-művészet egyik kiválósága. a félévszázados jubileum alkalmából a hajdu-bihar megyei moziüzemi vállalat dolgozói mozi-muzeum létesítését határozták el, amelyben a debreceni és hajdusági mozi-történeti emlékeket gyűjtik össze. felkutatják, hogy községenként mikor tartották az első filmvetítéseket, összegyűjtik a régi film-plakátokat, fotókat, filmujságokat. /mti/

-.-

10.10/n

-22-

bb 16. lengyel, bolgár és német vendégek is részt vesznek a tit pécsi nyári szabadegyetemen

vid fm/tné szb fm 1963. május 9.

a tit pécsi nyári szabadegyetemére lengyelországból eddig ötven látogató jelezte részvételét. negyven tarnowból, bem apó szülvárosából érkezik, ahol különösen mélyen gyökerező hagyományai vannak a lengyel-magyar barátságoknak. tíz lengyel hallgató a varsói egyetem magyar szakáról érkezik. jelezték részvételüket bolgár és német hallgatók is a július 28 - augusztus 10 között megrendezendő pécsi nyári szabadegyetemen, bár a meghívókat még csak a közelmúltban küldték el más országokba.

a kéthetes program során egyetemi és főiskolai tanárok, valamint az egyes területek legjobb szakemberei gazdag szemléltető anyaggal, helyszíni kirándulásokon, találkozókon ismertetik pécs, illetve baranya tájait, műemlékeit, néprajzi érdekességeit, régi és jelenlegi irodalmát, képző- és zeneművészetét, tudományos életét, a kultúra és a technika helyi vívmányait. /mti/

-.-

bb 17. elektronikus automatamérlegek készülnek az orosházi üvegyárnak

vid te szb ki 1963. május 9.

a hódmezővásárhelyi mérleggyárban új típusu, elektronikus automata mérőeszközök gyártását kezdték meg az épülő orosházi üvegyár számára.

a hódmezővásárhelyi üzem szakemberei által tervezett bonyolult berendezések nem hasonlítanak a hagyományos mérőeszközökhöz. ezek már nem mechanikus uton, hanem elektroncsövekkel, fototranzisztorokkal, elektromos készülékek segítségével állapítják meg az anyagok pontos súlyát. ugyanakkor szerepük nem korlátozódik a hagyományos mérlegekére. a különböző nyersanyagokat - kvarcot, szódát stb. - nemcsak mérik és adagolják, hanem elektromechanikus uton a gyártási folyamat sorrendjében az üvegyár egyéb berendezéseinek működését is szabályozzák.

a mérőeszközök ilyen irányú feladatát a mérőfejre szerelt, ugynevezett kód-tárcsa megfelelő beállításával adják meg. ilyen módon „csalhatatlanul” irányítják a különféle ki- és beömlő nyílások nyitását, zárását, a szállítószalagok és egyéb berendezések összehangolt működését.

/folyt.köv./

101.5/n

-23-

le

le

bb 17. /elektronikus.... 1. folyt./ - szb

a különféle maró vegyszereknek ellenálló anyagokból készülő, modern vonalú, pormentes burkolattal ellátott, s együttesen többmillió forint értékű, 17 mérleg-komplexumot augusztus végén szállítják az orosházi üvegyárba.

hasonló üvegyári berendezést szállítanak még az idén hőmérsékletmérőhelyről kubai megrendelésre is. /mti/

..-

bb 18. házi törzskönyvezés 50 szolnok megyei termelőszövetkezetben

vid j szb ká

1963. május 9.

az állattenyésztésre szakosodott szolnok megyei termelőszövetkezetekben tudományos alapokon alakítják ki a továbbtenyésztésre alkalmas törzsállományt. az elmúlt évben 5 közös gazdaságban bevezették a házi törzskönyvezést, az idén újabb 45 szövetkezetben kezdik meg a házi nyilvántartást. a nagy hozzáértést és körültekintést igénylő munkára a télen 30 tsz-tagot kényszerítik ki. e közös gazdaságokban a szarvasmarhaállományt egyenként bírálják el. papírra fektetik a jószágok származását, küllemét, tejtermelési eredményeit, s ezek alapján állapítják meg a jószágok tenyésztésként, takarmányozási normáit. /mti/

..-

bb 19. feketefenyővel telepítik be a csóri és a bakonykúti kopárosokat

vid j szb ká

1963. május 9.

a mezőföldi állami erdőgazdaság kísérletei szerint a csóri és a bakonykúti sziklakopárosokon, a feltalaj nélküli, erőzű, felaprózott, kötőanyagú területen egyedül a feketefenyő magvetése kecsegtet sikerrel. az előző években mintegy 30 hektár területen telepítettek ily módon fenyőt, s az aszályos évek ellenére is kielégítő volt a fejlődésük. az erdőgazdaságnak az a terve, hogy évente 20-30 hektárt erdősít ezzel a módszerrel, s így fejr megye huszáves fejlesztési tervének végére 400 hektár fenyőerdő diszlik majd a karsztos, minden más művelésre alkalmatlan, kopár területen. /mti/

..-

le

10.20/n

-24-

bb 20. újabb kőkori települést tárnak fel tiszavasvári határában

vid fm/tné-lm fm

1963. május 9.

földmunkák közben újabb kőkori település nyomaira bukkantak tiszavasváriban, a keresztfal elnevezésű határ-részen a béke termelőszövetkezet tagjai. a körülbelül ötezer éves települést ezekben a napokban tárják fel a nemzeti múzeum és a tudományos akadémia régészeti intézetének munkatársai. az ásatások során máris sok értékes lelet került a felszínre. ezek között vannak jellegzetes kőkori edénytöredékek, kőeszközök-pengék, áruk, vésők, - emberi és állati csontmaradványok. /mti/

..-

bb 21. vándor-kozmetikus szolgálat a pest-környéki falvakban

i áe/tm-lm fm

1963. május 9.

a gödöllői vegyesipari ktsz két kozmetikai műhelye sok fővárosi üzlettel vetekedő forgalmat bonyolít le. a gödöllői járás egész területéről százszámra keresik fel a falusi asszonyok a korszerűen felszerelt szalont. a nagy keresletet a gödöllői kozmetikusok már nem is tudják kielégíteni, ezért új munkaerőt szerződtettek, aki a pest-környéki falvakban tartja rendeléseit. egyelőre abonyban, pilisen, albertirsán, monoron rendszeresítették a vándorkozmetikus-szolgálatot, amelynek működése várakozáson felüli sikerrel járt, s ezért hamarosan más pest-környéki községekre is kiterjesztik. a vándorkozmetikus gépkocsival látogatja a falvakat, és a szakszerű kezelésen kívül minden alkalommal ingyenes tanácsadást, előadást is tart, állandóan nagy számu érdeklődő előtt a modern szépségápolás módszereiről. /mti/

..-

bb 22. falumuzeumot létesítenek jákón

vid fm/tné-lm fm

1963. május 9.

negyven évi szolgálata során értékes helytörténeti emlékeket gyűjtött csernár márton, a jáki általános iskola igazgatója. száz évesnél idősebb mezőgazdasági eszközöket, rokkát, tilolófát, régi kardokat, kováspuskát, löporszarut, sokbojtú csikós ostort, faragványokat, kovácsolt vas-szerszámokat, s a jákón különösen nagymultu gelencsér ipar-remekét gyűjtötte össze. megvan az ősi céhláda, a gelencsér céh 1750 óta vezetett könyve is, amely értékes helytörténeti és gazdaságtörténeti adatokat tartalmaz. a kötet sok apró mozzanattal tükrözi egy értékes és jákón ma is élő szakma múltjának változását.

a gyűjteményből és a községben még fellelhető emlékekből a tervek szerint falumuzeumot létesítenek. /mti/

..-

le

10.25/n

-25-

bb 23. központi tanmühelyt létesítenek a diósgyőri gépgyárban  
vid te szb ki 1963. május 9.

az év elejétől összevontan működő diósgyőri gépgyárban az ipari tanulókat még jelenleg is a korábbi dimávag gépgyár, a könnyűgépgyár és a nehézszerszámgépgyár tanmühelyeiben külön-külön, három helyen oktatják. ennek megszüntetésére központi tanmühelyt létesítenek. az eddigiekénél tágasabb, egészségesebb levegőjű épületet rendeznek be, amelyben a gépeket a technológiai sorrend szerint helyezhetik el, s így a gyár több mint 300 ifjúságát egy helyen taníthatják a különböző szakmákra. a központi tanmühelyt, amelyhez külön oktatóterem is tartozik majd, részben új gépekkel látják el, több régebbi típusú gépet pedig korszerűbbekkel ~~csere~~ ki. /mti/

--

bb 24. négy másodpercenként egy csibe - ujitás révén 20 százalékkal növekedett a termelés a pécsi „csibegyárban”,  
vid j szb ká 1963. május 9.

a pécsi keltetőüzemben, az ország legnagyobb „csibegyárában”, beköszöntött a csucsforgalom időszaka. a dolgozók naponta több mint 20 000 csibét szednek ki a keltetőgépekből és helyükbe ugyanannyi tojást raknak be. május folyamán összesen 700 000 csibét „termel”, a hatalmas üzem. ez azt jelenti, hogy minden negyedik másodpercben napvilágot lát egy-egy pihés szárnyas. a közelmúltban felújított, bővített üzemben jelenleg 52, ~~10 000~~ 10 000 tojás befogadására alkalmas keltetőgép működik. a dolgozók jelentős ujitást vezettek be: átalakításokkal, módosításokkal lehetővé tették, hogy a gépekbe két tálcasorral többet lehet elhelyezni. ezáltal nem 10 000, hanem 12 000 tojás fér a „gépkotlásokba”, az ujitást mind az 52 gépnél alkalmazzák, ami azt jelenti, hogy 20 százalékkal növekedett a termelés. a pécsi keltetőüzem az idén 3.7 millió csibét ad az ország baromfitenyésztő gazdaságainak, kétmillióval többet, mint tavaly. /mti/

*1 egyenként*

--

bb 25. az alföld nagy szőlőskertje lesz a jászság  
vid j szb ká 1963. május 9.

az alföld termékeny homokján, a jászságban, tavasszal több mint 300 hold szőlőt telepítettek a mezőgazdasági nagyüzemek. ezzel a munkával megkezdődött az ország egyik legnagyobb homoki szőlőskertjének kialakítása. a következő években 20 000 hold földet telepítenek be hárslevelű, ezerjő, olaszrizling, kövidinka és csemegeszőlő-fajtákkal. a szőlőtelepek egyrészt esőztető öntözésre rendezik be. a korszerű nagyüzemi szőlőtermeléshez a következő években 500 szakmunkást képeznek ki. /mti/

--

10.30/n

-26-

*le*

bb 26. szövetkezeti kórusok dalostalálkozója hajdusoboszlón  
vid fm/tné-lm fm 1963. május 9.

öt megye 13 szövetkezeti kórusának részvételével nagyszabású dalos ünnepélyt rendeznek június 2-án hajdusoboszlón. hajdu, szabócs, borsod, szolnok és békés megyei termelőszövetkezeti énekkarokon kívül a kisipari szövetkezetek énekesei is résztvesznek a dalostalálkozáson. többek között bemutatja nagy-sikerű műsorát a sárrétudvari parasztkórus, valamint a hajduszáti Kodály kórus. /mti/

--

bb 29. kiürülnek a pécsi iszaptavak - sikeres kísérletek a pécsi iszapszén brikettálására

vid te-lm ki 1963. május 9.

pécsett, a szén mosása közben az aprószemcséjű szénpor a víz színén lebegve az iszaptavakba jut, majd innen kiszikkadása után a háztartásokba, erőművekbe kerül fűtési célra. az egyébként magaskalóriájú iszapszén szállítása és tüzelése meglehetősen körülményes és sok pizsokkal jár. ezért már korábban is gondoltak brikettálására, ami azonban sikertelen maradt.

pataki mihálynak, a pécsi szénbányászati tröszt igazgatójának kezdeményezésére a tröszt kutatási osztálya újabb kísérleteket kezdett az iszapszén brikettálására. az iszapszén nedvességét kellő szintre csökkentették és tőzeggel vagy más kötőanyaggal keverve 4 200-4 600 kalória fűtőértékű, szilárd, jól szállítható, elsőosztályú minőségnek megfelelő brikettet állítottak elő, tonnánként száz forinttal olcsóbban a más anyagokból gyártott brikettnél. a kísérleteket a pestvidéki brikettgyárral és a hidasai brikettgyárral közösen folytatták.

a pécsi iszaptavakban jelenleg 200 000 tonna iszapszén hever. feldolgozására a pécsi szénbányászati tröszt már szeptemberben üzembe kíván helyezni egy naponta száz vagon teljesítő brikettgyárat, amely bőven fedezné pécs tüzelőszükségletét. /mti/

--

10.35/n

-27-

*le*



bb 27. villamosipari szakközépiskola nyílik győrött

vid fm/tné szb fm

1963. május 9.

a munkaügyi minisztérium 401-es győri tanintézetében ősszel villamosipari szakközépiskola nyílik. a megye egyetlen villamosipari szakközépiskolájának hallgatói négy év alatt az érettségi bizonyítvánnyal egyidőben szerzik meg a szakmunkás-képesítést is. az eredeti tervek szerint harminc tanulóval indították volna meg az iskolát, de az érdeklődés olyan nagy, hogy máris engedélyt kértek még egy osztály létesítéséhez.

az új szakközépiskolában még a felvételi vizsgák sem történtek meg, de a jövő diákjainak máris biztosítva van későbbi munkahelyük. a végzett diákokat négy év múlva a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyár, valamint az északdunántúli áramszolgáltató vállalat foglalkoztatja. az áramszolgáltató vállalat jól felszerelt tanműhelyt létesít az új szakközépiskola tanulóinak. /mti/

--

bb 28. strandokon és kertészetekben hasznosítják a hajdusági hőforrásokat

vid te szb ki

1963. május 9.

a hajduságban már csaknem negyven olyan, az olajkutatás során felszínre tört hőforrás van, amelyek vizének hőfoka meghaladja a 35 fokot. a kutakból kivehető összes vízmennyiség meghaladja a napi 30 000 köbmétert. a tiszántúli vízügyigazgatóság szakemberei elkészítették a hőforrások hasznosítási tervét. eszerint a források vizét kétféle módon használják fel. jelenleg hajdu-bihar megyében 12 strand illetve tisztasági fürdőt látnak el ezekből a kutakból melegvizzel. az elmúlt években hajdunánáson, püspökladányban, hajduböszörményben építettek új fürdőt, s ezekben a napokban földesen épül termelészövetkezeti strand.

a hőforrásokból évente mintegy 90 000 tonna közepes minőségű szén fűtőértéknek megfelelő hőenergia tör felszínre. ennek egy részét üvegházak fűtésére használják. hajduszoboszlón 10 000 négyzetméter alapterületű üvegházban termelnek primőrárakat és virágokat. hajdunánáson több mint 2 000 négyzetméter alapterületű üvegház készült el, földesen pedig 10 000 négyzetméter alapterületű hajtatóház építéséhez kezdenek hozzá az idén. itt a környékbéli nagyüzemi kertészetek részére nevelnek palántákat. hasonló üvegház építését tervezik a kabai és a nagyhegyesi termelészövetkezetek is. /mti/

--

le

10.40/n

-28-

bb 30. 80 kilométer új vízvezeték a hajdusági falvakban

vid j-lm ká

1963. május 9.

ebben az esztendőben 4 hajdu-bihar megyei községben - nádudvaron, földesen, bárádon és binarkeresztesen - fejezik be a törpe vízmű építését. a négy faluban mintegy 80 kilométer hosszú vízvezeték építenek meg, a legnagyobbat nádudvaron, ahol 40 kilométer hosszú csövet fektetnek le az utcákon. a tervek szerint a hajdusági községek ivóvizellátásának javítására az idén újabb négy községben kezdik meg törpe vízmű építését. /mti/

--

bb 31. hatvan vagon málnára szerződtek az űrségi szakcsoportok

vid j-lm ká

1963. május 9.

vas megyében, az űrségi tájegységen 21 málnatermelő szakcsoport működik, tagjai az idei nyáron már 410 holdról szüretelik az értékes és jóízű és jóízű gyümölcsöt.

a szakcsoportok jó termésre számítanak, s a felvásárló vállalattal 60 vagon málna átadására kötöttek szerződést. ez 5-6 millió forint bevételt jelent. /mti/

--

bb 32. középkori iratokkal teli láda került elő nyirbátorban

vid fm/tné-lm fm

1963. május 9.

középkori iratokkal tele láda került elő radimeczky endréné nyirbátori lakos/pincéjéből. a gyűjtemény dr. somosi andrás nyugalmazott királyi ügyész őseinek irattára volt. somosi halála után évtizedekig hevert a pincében anélkül, hogy valaki tudott volna róla. a kiterjedt ismeretségi körrel rendelkező család iratainak többsége a 15. századból származik, de akad közte a 17. és a 18. századból való is. latin nyelven írták, nehezen olvashatók. egy része birtokadományozásokkal, más része pereskedéssel kapcsolatos.

az anyag a nyirbátori muzeumba került, ahol megkezdték rendszerezését és feldolgozását. /mti/

--

10.45/n

-29-

le

bb 27. villamosipari szakközépiskola nyílik győrött

vid fm/tné szb fm

1963. május 9.

a munkaügyi minisztérium 401-es győri tanintézetében ősszel villamosipari szakközépiskola nyílik. a megye egyetlen villamosipari szakközépiskolájának hallgatói négy év alatt az érettségi bizonyítvánnyal egyidőben szerzik meg a szakmunkás-képesítést is. az eredeti tervek szerint harminc tanulóval indították volna meg az iskolát, de az érdeklődés olyan nagy, hogy máris engedélyt kértek még egy osztály létesítéséhez.

az új szakközépiskolában még a felvételi vizsgák sem történtek meg, de a jövő diákjainak máris biztosítva van későbbi munkahelyük. a végzett diákokat négy év múlva a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyár, valamint az északdunántúli áramszolgáltató vállalat foglalkoztatja. az áramszolgáltató vállalat jól felszerelt tanműhelyt létesít az új szakközépiskola tanulóinak. /mti/

--

bb 28. strandokon és kertészetekben hasznosítják a hajdusági hőforrásokat

vid te szb ki

1963. május 9.

a hajduságban már csaknem negyven olyan, az olajkutatás során felszínre tört hőforrás van, amelyek vizének hőfoka meghaladja a 35 fokot. a kutakból kivethető összes vízmennyiség meghaladja a napi 30 000 köbmétert. a tiszántúli vízügygazgatóság szakemberei elkészítették a hőforrások hasznosítási tervét. eszerint a források vizét kétféle módon használják fel. jelenleg hajdu-bihar megyében 12 strand illetve tisztasági fürdőt látnak el ezekből a kutakból melegvizzel. az elmúlt években hajdunánáson, püspökladányban, hajduböszörményben építettek új fürdőt, s ezekben a napokban földesen épül termelősövetkezeti strand.

a hőforrásokból évente mintegy 90 000 tonna közepes minőségű szén fűtőértéknek megfelelő hőenergia tör felszínre. ennek egy részét üvegházak fűtésére használják. hajduszoboszlón 10 000 négyzetméter alapterületű üvegházban termelnek primőrárakat és virágokat. hajdunánáson több mint 2 000 négyzetméter alapterületű üvegház készült el. földesen pedig 10 000 négyzetméter alapterületű hajtatóház építéséhez kezdenek hozzá az idén. itt a környékbeli nagyüzemi kertészetek részére nevelnek palántákat. hasonló üvegház építését tervezik a kabai és a nagyhegyesi termelősövetkezetek is. /mti/

--

le

10.40/n

-28-

bb 30. 80 kilométer új vízvezeték a hajdusági falvakban

vid j-lm ká

1963. május 9.

ebben az esztendőben 4 hajdu-bihar megyei községben - nádudvaron, földesen, bárádon és binarkeresztesen - fejezik be a törpe vízmű építését. a négy faluban mintegy 80 kilométer hosszú vízvezeték építenek meg, a legnagyobbat nádudvaron, ahol 40 kilométer hosszú csövet fektetnek le az utcákon. a tervek szerint a hajdusági községek ivóvizellátásának javítására az idén újabb négy községben kezdik meg törpe vízmű építését. /mti/

--

bb 31. hatvan vagon málnára szerződtek az ōrségi szakcsoportok

vid j-lm ká

1963. május 9.

vas megyében, az ōrségi tájegységen 21 málnatermelő szakcsoport működik, tagjai az idei nyáron már 410 holdról szüretelik az értékes és jóízű és jóízű gyümölcsöt.

a szakcsoportok jó termésre számítanak, s a felvásárló vállalattal 60 vagon málna átadására kötöttek szerződést. ez 5-6 millió forint bevételt jelent. /mti/

--

bb 32. középkori iratokkal teli láda került elő nyirbátorban

vid fm/tné-lm fm

1963. május 9.

középkori iratokkal tele láda került elő radimeczky endréné nyirbátori lakos pincéjéből. a gyűjtemény dr. somosi andrás nyugalmazott királyi ügyész őseinek irattára volt. somosi halála után évtizedekig hevert a pincében anélkül, hogy valaki tudott volna róla. a kiterjedt ismeretségi körrel rendelkező család iratainak többsége a 15. századból származik, de akad közte a 17. és a 18. századból való is. latin nyelven írták, nehezen olvashatók. egy része birtokadományozásokkal, más része pereskedéssel kapcsolatos.

az anyag a nyirbátori muzeumba került, ahol megkezdték rendszerezését és feldolgozását. /mti/

--

10.45/n

-29-

le

bb 33. gál László beszéde

hl/gg szb sr

1963. május 9.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk gál Lászlónak, a szot titkárának a magyar szakszervezetek 20. kongresszusán elmondandó beszédét. keretet később adunk. a beszéd csak jelzésre használható fel.

x x x

gál László, a szot titkára a magyar szakszervezetek új alapszabályának tervezetét terjesztette a kongresszus elé.

az alapszabály-módosítás indokolásául utalt azokra a nagyjelentőségű változásokra, amelyek a szakszervezetek 19. kongresszusa óta társadalmunk szerkezetében végbementek. szükséges, hogy az új alapszabály tükrözze e változásokat és világos utmutatást adjon a szakszervezeteknek a fejlődés mostani szakaszában végzendő munkájukhoz - mondotta, majd azokról a fontosabb megállapításokról szólt, amelyek az előző alapszabályhoz képest változást jelentenek.

az új alapszabály a követelményeknek megfelelően határozza meg a magyar szakszervezeteknek - a bérből és fizetésből élő dolgozók legnagyobb tömegszervezeteinek - szerepét. kimondja, hogy a szakszervezetek a dolgozók érdekeit képviselve segítik az egyetemes szocialista népi állam kialakulását, a szocialista demokrácia megszilárdítását, a szocializmus teljes felépítését. ebben jelöli meg a szakszervezetek munkájának alapvető politikai tartalmát.

részletesen foglalkozik a tervezet a szakszervezetek gazdasági feladataival. hangsúlyozza, hogy a dolgozók jólétének további emeléséhez elengedhetetlen előfeltétel a termelékenység növelése, a dolgozók bevonása a tervezés, a termelés és a gazdálkodás irányításában. mindezek megvalósítására megszabja a tervezet a dolgozók egyéni és kollektív munkaversenyének irányítását, a szocialista brigád és munkahely címért folyó verseny szervezésével, az ujtó, ésszerűsítő és feltaláló mozgalom tömegessé tételével, a dolgozók szakmai és politikai képzésével kapcsolatos szakszervezeti feladatokat.

jelentőségének megfelelően foglalkozik a tervezet a dolgozók élet- és munkakörülményeinek javításával, általános érdekvédelmével összefüggő szakszervezeti teendőkkel.

/folyt.köv./

10.52/n

-30-

le

bb 33. /gál László... 1. folyt./- szb

megállapítja továbbá, hogy a szakszervezetek részt vesznek a törvények és rendeletek kidolgozásában, végrehajtásuk ellenőrzésében, a munkaügyi viták eldöntésében, a biztonságos és egészséges munkakörülmények megvalósításában, stb.

az országos és megyei vezető szervek az új alapszabály-tervezet értelmében titkosan választják meg soraikból az elnökséget, ezen belül az elnököt, az alelnököket, a főtitkárt, a vezető titkárt és a titkárokat. a titkos szavazás alkalmas arra, hogy növelje a vezető szervek és a választott vezetők felelősségét választóikkal szemben. új vonása a tervezetnek az is, hogy módot nyújt a szakszervezeti feladatok ellátásának decentralizálására. ezzel a lehetőséggel fokozottan élniük kell a szakszervezeteknek.

befejezésül hangoztatta: az új alapszabály a szakszervezeti mozgalom fontos dokumentuma, elősegíti a szakszervezeti demokrácia fejlesztését, a munka megjavítását. a tervezet minden tekintetben megfelel a szakszervezeti mozgalom követelményeinek, ezért a tervezetet a kongresszusnak elfogadásra ajánlotta. /mti/

bb 34. bugár jánosné beszéde

hl/gg szb sr

1963. május 9.

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk bugár jánosnének, a szot titkárának a magyar szakszervezetek 20. kongresszusán elmondandó korreferátumát. keretet később adunk. a beszéd csak jelzésre használható fel!

x x x

bevezetőben hivatkozva a kongresszus elé terjesztett írásos jelentésre és a főtitkári beszámolóra megállapította, hogy a szakszervezetek felvilágosító és nevelő munkája, a 19. kongresszus óta jelentősen fejlődött. a szakszervezeti mozgalomban az elmúlt években általánossá vált az a felismerés, hogy a nevelés, a felvilágosítás, a dolgozók tájékoztatása elválaszthatatlan a szakszervezeti tevékenységtől. a szakszervezeti választott vezető testületek, ma jobban figyelembe veszik a tagság véleményét, következetesebbek a dolgozók problémáinak megoldásában, az elvi, politikai kérdések magyarázásában. mindezek hatására egyre nagyobb tömegek körében érvényesül a mozgalom politikai és kulturális nevelő tevékenysége.

/folyt.köv./

10.56/n

-31-

le

bb 34. /bugár jánosné... 1. folyt./- szb

- az elkövetkező években - folytatta - a szocializmus építésének egyik legfőbb feladata: a gazdasági munka, a termelékenység és a termelés színvonalának emelése. hangsúlyozni kell azonban, hogy ezzel szoros összefüggésben, kölcsönhatásban jelentkezik az ideológiai és politikai nevelés, valamint a korszerű műveltség terjesztésének fontos tennivalója. bármennyire is kedvezőek a társadalmi feltételek, a szocializmus teljes felépítését csakis akkor tudjuk megvalósítani, ha a dolgozók tudatában, érzelmvilágában is győzedelmeskedik a szocialista eszme.

- a tagság felvilágosításában, a szocialista ideológia erősítéséért folyó harcban a mozgalom egyik leghatásosabb eszköze volt és marad a nagy hagyományokra visszatekintő szakszervezet sajtó - mondotta ezután. - úgy véljük azonban, hogy lapjaink az eddiginél is többet tehetnek a kommunista sajtó „kollektív szervező”, feladatának ellátásában, ha még szorosabbra fűzik kapcsolatukat a mozgalommal, az alapszervezetekkel, az olvasókkal. szükséges és lehetséges, hogy a szakszervezeti sajtó ne csak a munkapadokhoz és az íróasztalokhoz, hanem mind nagyobb mértékben az értelemhez és az érzelemhez is eljusson. Legyen nélkülözhetetlen segítő-társa az eleven mozgalmi munkának.

ezután az agitáció és a propaganda másik fontos területéről, a politikai iskolákról szólt.

- a politikai képzésnek ez az új formája a szakszervezeti mozgalomban sok értékes tapasztalattal szolgált. az elmúlt év őszén csaknem ötezer politikai iskolát szerveztek a gyárakban, hivatalokban, állami gazdaságokban, a közlekedésben és a kereskedelemben. létrejöttük meggyőző bizonyítéka annak az eleven érdeklődésnek, amely a dolgozók körében a marxizmus-leninizmus alapkérdéseinek, korunk politikai és gazdasági problémáinak és a szakszervezetek feladatainak iránt megnyilvánul. a szakszervezeti politikai iskoláknak nagy a jövőjük. a következő években tízezrével nevelődhetnek itt olyan emberek, akik alapos felkészültség birtokában, készséggel vállalnak különböző szakszervezeti megbízatásokat.

- az eddig végzett kulturális nevelőmunkánk teljes mértékben megfelelt a korszerű műveltség, a kulturális forradalom követelményeinek, szorosan igazodott a társadalom fejlődésével együttjáró szükségletekhez, igyekezett lépést tartani a folytonosan növekvő kulturális igényekkel. az előrehaladás elsősorban abban fejeződik ki, hogy a szakszervezeti bizottságok és a művelődési intézmények vezetőségei mindinkább a világnézeti nevelést, az általános és a szakmai műveltséget legeredményesebben szolgáló népművelési formákat alkalmazzák.

/folyt.köv./

11.03/n

-32-

le

bb 34. /bugár jánosné... 12. folyt./- szb

erőnket a főkérdésre összpontosítják, szorgalmazzák a dolgozók iskolarendszerű oktatását, elősegítik a tudományos ismeretek népszerű terjesztését, az irodalmi alkotások, a tudományos és műszaki könyvek olvasását. ez az öröndetes változás azonban ma még nem általános. még nem állíthatjuk, hogy minden egyes alapszervezet kulturális munkáját ezek az elvek irányítanák.

- egyik legfontosabb feladatunk tehát az - hangsúlyozta -, hogy a helyi népművelési munkát tervszerűbbé, céltudatosabbá teggyük, a különböző dolgozó rétegek igényeinek megfelelően alakítsuk ki. dicséretreméltó, ahogyan a szakszervezeteknél a dolgozók egyes rétegeivel eddig is foglalkoztak. az építőknél például a szálláshelyen lakók, a vasasoknál a bejáró munkások, a textileseknél a nődolgozók művelődése érdekében végeztek az alapszervezetek uttörő munkát. a különböző munkásrétegek kulturális helyzetének tanulmányozására azonban más területeken is szükség van. a szakmák, a szakszervezeti bizottságok közreműködésével el kell érni, hogy a helyi művelődési igényeket és lehetőségeket minden üzemben gondosan mérlegetljék, s ezek alapján határozzák meg az elkövetkező időszak népművelési feladatait.

- a sokoldalú társadalmi és közösségi életet élő, szocialista ember nemcsak a gazdasági és politikai élet problémáit, nemcsak a termelés és munkakörülmények alakulása iránt érdeklődik - mondotta a továbbiakban. legalább annyira érdeklik őt kulturális fejlődésünk, művészeti életünk kérdései. szemléletes példái ennek a szocialista brigádok, a lehetőségek széleskörű felhasználásával a kulturális és művészeti kérdésekben is élénk eszmecsere alakulhat ki, s érvényesülhet a dolgozók véleménye. egyre inkább szükséges, hogy a népgazdasági, vagy szociális problémák nyilvános megvitatásához hasonlóan társadalmi életünk kulturális kérdéseinek is megfelelő fórumot teremtsünk, a dolgozók legfejlettebb izlésű, leghaladóbb tömegeinek tevékeny részvételével. a választott vezető szervezetek - a központi vezetőségektől a szakszervezeti bizottságokig - a művészeti izlés-nevelést és a szakszervezetek művelődéspolitikai szerepének növelését tekintsek fontos nevelő tevékenységnek. csakis ilyen módon valósulhat meg az a törekvés, hogy a hivatásos művészek nagyobb figyelmet fordítsanak a fejlett izlésű munkások, dolgozók véleményére, s az alkotók szorosabb kapcsolatot teremtsenek közönségükkel.

- helyzetünk, feladataink ismeretében bátran mondhatjuk, hogy a szakszervezeti mozgalom rendelkezik a szükséges anyagi és szellemi erővel, s az aktivisták lelkes tömegeire támaszkodva képes lesz valótaváltani a 20. kongresszus által kitűzött programot - mondotta befejezésül bugár jánosné. /mti/

11.09/n

-33-

le



- az elkövetkező években - folytatta - a szocializmus építésének egyik legfőbb feladata: a gazdasági munka, a termelékenység és a termelés színvonalának emelése. hangsúlyozni kell azonban, hogy ezzel szoros összefüggésben, kölcsönhatásban jelentkezik az ideológiai és politikai nevelés, valamint a korszerű műveltség terjesztésének fontos tennivalója. bármennyire is kedvezőek a társadalmi feltételek, a szocializmus teljes felépítését csakis akkor tudjuk megvalósítani, ha a dolgozók tudatában, érzelmevilágában is gyökerelmeskedik a szocialista eszme.

- a tagság felvilágosításában, a szocialista ideológia erősítéséért folyó harcban a mozgalom egyik leghatásosabb eszköze volt és marad a nagy hagyományokra visszatekintő szakszervezet sajtó - mondotta ezután. - úgy véljük azonban, hogy lapjaink az eddigienél is többet tehetnek a kommunisták sajtó „kollektív szervező”, feladatának ellátásában, ha még szorosabbra fűzik kapcsolatukat a mozgalommal, az alapszervezetekkel, az olvasókkal. szükséges és lehetséges, hogy a szakszervezeti sajtó ne csak a munkapadokhoz és az íróasztalokhoz, hanem mind nagyobb mértékben az értelemhez és az érzelmehez is eljusson. legyen nélkülözhetetlen segítő-társa az eleven mozgalmi munkának.

ezután az agitáció és a propaganda másik fontos területéről, a politikai iskolákról szólt.

- a politikai képzésnek ez az új formája a szakszervezeti mozgalomban sok értékes tapasztalattal szolgált. az elmúlt év őszén csaknem ötezer politikai iskolát szerveztek a gyárakban, hivatalokban, állami gazdaságokban, a közlekedésben és a kereskedelemben. létrejöttük meggyőző bizonyítéka annak az eleven érdeklődésnek, amely a dolgozók körében a marxizmus-leninizmus alapkérdései, korunk politikai és gazdasági problémái és a szakszervezetek feladatai iránt megnyilvánul. a szakszervezeti politikai iskoláknak nagy a jövőjük. a következő években tízezerrel nevelődhetnek itt olyan emberek, akik alapos felkészültség birtokában, készséggel vállalnak különböző szakszervezeti megbízatásokat.

- az eddig végzett kulturális nevelőmunkánk teljes mértékben megfelelt a korszerű műveltség, a kulturális forradalom követelményeinek, szorosan igazodott a társadalom fejlődésével együttjáró szükségletekhez, igyekezett lépést tartani a folytonosan növekvő kulturális igényekkel. az előrehaladás elsősorban abban fejeződik ki, hogy a szakszervezeti bizottságok és a művelődési intézmények vezetőségei mindinkább a világnézeti nevelést, az általános és a szakmai műveltséget legeredményesebben szolgáló népművelési formákat alkalmazzák.

/folyt.köv./

11.03/n

-32-

le

erőinket a főkérdésre összpontosítják, szorgalmazzák a dolgozók iskolarendszerű oktatását, elősegítik a tudományos ismeretek hépszerű terjesztését, az irodalmi alkotások, a tudományos és műszaki könyvek olvasását. ez az örömdetes változás azonban ma még nem általános. még nem állíthatjuk, hogy minden egyes alapszervezet kulturális munkáját ezek az elvek irányítanák.

- egyik legfontosabb feladatunk tehát az - hangsúlyozta -, hogy a helyi népművelési munkát tervszerűbbé, céltudatosabbá tegyük, a különböző dolgozó rétegek igényeinek megfelelően alakítsuk ki. dicséretreméltó, ahogyan a szakszervezeteknél a dolgozók egyes rétegeivel eddig is foglalkoztak. az építőknél például a szálláshelyen lakók, a vasasoknál a bejáró munkások, a textileseknél a nődolgozók művelődése érdekében végeztek az alapszervezetek uttörő munkát. a különböző munkásrétegek kulturális helyzetének tanulmányozására azonban más területeken is szükség van. a szakmák, a szakszervezeti bizottságok közreműködésével el kell érni, hogy a helyi művelődési igényeket és lehetőségeket minden üzemben gondosan mérlegeljék, s ezek alapján határozzák meg az elkövetkező időszak népművelési feladatait.

- a sokoldalú társadalmi és közösségi életet élő, szocialista ember nemcsak a gazdasági és politikai élet problémái, nemcsak a termelés és munkakörülmények alakulása iránt érdeklődik - mondotta a továbbiakban. legalább annyira érdeklik őt kulturális fejlődésünk, művészeti életünk kérdései. szemléletes példái ennek a szocialista brigádok, a lehetőségek széleskörű felhasználásával a kulturális és művészeti kérdésekben is élénk eszmecsere alakulhat ki, s érvényesülhet a dolgozók véleménye. egyre inkább szükséges, hogy a népgazdasági, vagy szociális problémák nyilvános megvitatásához hasonlóan társadalmi életünk kulturális kérdéseinek is megfelelő fórumot teremtsünk, a dolgozók legfejlettebb izlésű, leghaladóbb tömegeinek tevékeny részvételével. a választott vezető szervezetek - a központi vezetőségektől a szakszervezeti bizottságokig - a művészeti izlés-nevelést és a szakszervezetek művelődéspolitikai szerepének növelését tekintik fontos nevelő tevékenységnek. csakis ilyen módon valósulhat meg az a törekvés, hogy a hivatásos művészek nagyobb figyelmet fordítsanak a fejlett izlésű munkások, dolgozók véleményére, s az alkotók szorosabb kapcsolatot teremtsenek közönségükkel.

- helyzetünk, feladataink ismeretében bátran mondhatjuk, hogy a szakszervezeti mozgalom rendelkezik a szükséges anyagi és szellemi erővel, s az aktivisták lelkes tömegeire támaszkodva képes lesz valóra váltani a 20. kongresszus által kitűzött programot - mondotta befejezésül bugár jánosné. /mti/

-.-

le

11.09/n

-33-

bb 35 igor sztravinszkij elutazott budapestről

t lv/j-lm bs

1963. május 9.

igor sztravinszkij, csütörtökön elutazott budapestről. a vendéget a margitszigeti nagyszállóban a kulturális kapcsolatok intézete, az állami hangverseny és műsor igazgatóság, a nemzetközi koncertigazgatóság és a zeneművész szövetség képviselői bucsúztatták. igor sztravinszkij budapesti vendégszereplése után zágrábban lép fel. /mti/

--

bb 36. megkezdődött a szocialista országok postaügyi miniszterinek budapesti értekezlete

t kf/kf szb

1963. május 9.

a szocialista országok postáinak együttműködési szervezete, az ószsz, fennállása óta ötödször, s az idén budapesten ülészik. a szervezet legfőbb fóruma, a postaügyi miniszterek értekezlete, csütörtökön délelőtt a gellért szállóban kezdte munkáját. a tanácskozáson 11 ország - bulgária, csehszlovákia, kína, korea, lengyelország, magyarország, mongólia, az ndk, románia, szovjetunió és vietnam - több mint száz képviselője, postai szakértője vesz részt. az értekezletet kossa istván közlekedés- és postaügyi miniszter ünnepélyesen nyitotta meg, majd mint az értekezlet elnöke beszámolt a moszkvai, a prágai, a berlini és a varsói hasonló miniszteri megbeszélés határozatainak végrehajtásáról. a tanácskozás első napján a nemzetközi távközlési és televízió berendezések távlati fejlesztéséről, a szocialista országok közötti nemzetközi automata távbeszélő összeköttetés megszervezéséről, a postai forgalom gépesítéséről és automatizálásáról, valamint a postai díjszabások egységesítéséről tárgyalt a miniszterek értekezlete. /mti/

--

11.34/n

-34-

fe

bb 37. piacra került az idei uborka

i n.j./j szb ká

1963. május 9.

a nagyvásártelepre csütörtökön 13 vagon és 65 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 8 vagon burgonya, 1 vagon főzõhagyma, 1 vagon sárgarépa, 1 vagon paraj, 1 vagon vágott baromfi és 1 vagon tojás.

a földművelésszövetkezetek budapesti értékesítő vállalata csütörtökön mérsékelte a saláta, a hónaposretek és a csemege zöldhagyma fogyasztói árát. a salátát fejenként 1-1.40, a hónaposretek csomóját 0.80-1, a csemege zöldhagyma csomóját 1 forintért hozta forgalomba. megjelent a piacon a salátának való melegágyi uborka, fogyasztói ára különként 32 forint, a csomózott új karalábét csomónként 11 forintért árusították. /mti/

--

bb 38. magyar küldöttség utazott az angol nőszövetség kongresszusára

k szövosz j szb ká

1963. május 9.

a szövosz nőbizottságának képviselőjében csütörtökön küldöttség utazott az angol szövetségi nőszövetség birminghami kongresszusára. a küldöttséget fehér lajosné, a magyar nők országos tanácsának osztályvezetője vezeti. /mti/

--

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 8. számú hír: /brutyó jános...8. folyt./ 1. bek. 1. sorában a szám helyesen a következő:

380 000 lakást...  
/mti/

--

11.51/ szb

-35-

fe

bb 39. megkezdte tanácskozását a magyar szakszervezetek 20. kongresszusa

t tz-ni-zs/te-tm Lm fm

1963. május 9.

csütörtökön délelőtt az építők rózsza ferenc művelődési házában megkezdődött a magyar szakszervezetek 20. kongresszusa.

a négynapos tanácskozáson 600 szavazati és 140 tanácskozási jogú küldött, valamint mintegy 350 meghívott vesz részt. a kongresszusi küldöttek felmérik a magyar szakszervezeti mozgalmnak az öt éve tartott 19. kongresszus óta végzett munkáját és meghatározzák a jövő feladatait. a kongresszusra több mint 40 külföldi szakszervezeti szervezet is elküldte képviselőit.

a kongresszuson megjelent és az elnökségben foglalt helyet kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, biszku béla, a központi bizottság titkára, gáspár sándor, a budapesti pártbizottság első titkára, dr. münnich ferenc államminiszter és római sándor, a politikai bizottság tagjai, továbbá nyers rezső, a központi bizottság titkára, a politikai bizottság póttagja. az elnökségben foglaltak helyet a külföldi delegációk vezetői is. megjelent a kongresszuson a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, az elnöki tanács és a kormány több tagja, valamint állami és társadalmi életünk számos más vezető személyisége és a tömegszervezetek képviselői.

a kongresszust somogyi miklós, a szot elnöke, az mszmp politikai bizottságának tagja nyitotta meg. üdvözölte a párt és a kormány képviselőit, a külföldi delegációkat, valamint a kongresszus összes résztvevőit.

javaslatára a küldöttek egyperces néma felállással tisztelegtek a magyar szakszervezeti mozgalmnak az elmúlt években elhunyt narcosai emléke előtt.

a kongresszus ezután egyhangulag elfogadta az előterjesztett napirendi javaslatot. a tanácskozás napirendje a következő:

1./ a szakszervezetek országos tanácsának beszámolója a 19. kongresszus óta végzett munkáról. előadó brutyó jános, a szot főtitkára.

/folyt.köv./

-36-

12.36/ szb

bb 39. /megkezdte...1.folyt./-lm

2./ a szot számvizsgáló bizottságának jelentése. előadó: szabadkai gyula, a számvizsgáló bizottság elnöke.

3./ a magyar szakszervezetek alapszabályának módosítása. előadó: gál lászló, a szot titkára.

4./ a szakszervezetek országos tanácsa és a számvizsgáló bizottság tagjainak megválasztása.

a kongresszus úgy határozott, hogy a napirend első három pontját együttesen tárgyalja meg, majd megválasztották a munkabizottságokat.

ezután brutyó jános, a szot főtitkára, az mszmp politikai bizottságának póttagja, az első napirendi pont előadója emelkedett szólásra.

/brutyó jános beszédét mai, csütörtöki bb 8. kiadásunkon közöltük. a beszéd embargóját feloldjuk./

/folyt.köv./

12.44/n

-37-

le

le



vid tné szb ki

1963. május 9.

hajduszoboszlón megkezdődött a nyári szezon. csütörtökön 1200 beutalt érkezett a messze földön híres gyógyhely üdülőibe. /mti/

-. -

bb 41. időjárásjelentés

gk szb

1963. május 9.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. május 9-én, csütörtökön 13 órakor:

tulnyomóan derült idő

Közép-európában fokozatosan csendesebbé és melegebbé vált az időjárás. hazánkban tegnap a nyugati és délnyugati határszélen 5-7, máshol 8-12 órán át sütött a nap. zivatarokat már csak a nyugati és az északkeleti határmegyékből jelentettek. a csapadék mennyisége a 8 millimétert általában nem haladta meg, csak szeghalomról jelentettek 12, fügedről pedig 15 millimétert. a hőmérséklet napközben a dunántúlon csak 17-22, máshol azonban helyenként 23-24 fokig emelkedett. ma hajnalban nyugaton 4-8, keleten 8-12 fokig hűlt le a levegő. ma kora délután az ország keleti fele felhős volt, a nyugati fele pedig jobbra derült.

Budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 15.4 fok volt, 0.1 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

Ma 12 órakor Budapesten a hőmérséklet 21 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, mérsékelt szél, süllyedő irányzat.

Várható időjárás péntek estig: tulnyomóan derült idő, legfeljebb néhány helyen délutáni zápor, hivatár. mérsékelt szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet keleten 9-12, nyugaton 6-9 fok között.

a legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 22-26 fok között.

a Duna vizállása Budapestnél 385 centiméter. /mti/

-. -

le

13.56/n

-38-

bb 42. műszaki filmbemutató veszprémben

vid tné szb ki

1963. május 9.

a veszprémi vörös október filmszínházban csütörtökön délután műszaki filmbemutatót rendezett a magyar kémikusok egyesületének veszprém megyei csoportja, a nehézipari minisztérium filmszolgálatja és a veszprémi nehézipari kutató intézet. az előadáson dr. Korányi György, a kémiai tudományok doktora, a kutató intézet igazgatója mondott megnyitót, majd csaknem kétszáz érdeklődő előtt levetítették az emberek a tervért, valamint a vegyipari kutatás és a klórozás című szakfilmet. /mti/

-. -

bb 43. juhásztalálkozó szekszárdon

vid j szb ká

1963. május 9.

csütörtökön juhásztalálkozót rendeztek szekszárdon. a régi megyeháza nagytermében összegyűlt juhtenyésztők előtt dr. Schandl József professzor, dr. Gaál László, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa és Schweickhardt Béla, a gyapjuforgalmi vállalat juhtenyésztési osztályának vezetője tartott előadást a juhtenyésztés, a gyapjutermelés időszerű kérdéseiről.

Dr. Gaál László többek között arra a kérdésre is választ adott, hogy érdemes-e a mai „műanyagszálas világban” juhot tartani? mint mondta, ha a gyapju- és a műszálak tulajdonságait összehasonlítjuk kitűnik: olyan műszál még nincs, amely a gyapju összes tulajdonságait egyesítené. a gyapju tehát jelenleg még nélkülözhetetlen. sőt minél jobban terjednek a műszálak, ezzel együtt emelkedik a gyapjufelhasználás is világszerte, mert gyapjuval keverik a műszálszöveteket. nem fenyeget tehát az a veszély, hogy a juhászoknak el kell dobniuk a kamójukat. /mti/

-. -

le

14.16/n

-39-



bb 44. megkezdődtek a balatoni közegészségügyi napok siófokon

vid tné szb sr

1963. május 9.

a magyar higiénikusok társasága, a tudományos ismeretterjesztő társulat országos egészségügyi választmánya és a somogy megyei közegészségügyi, járványügyi állomás rendezésében csütörtökön siófokon, a bányászuduló dísztermében megkezdődtek és május 11-ig tartanak a hagyományos balatoni közegészségügyi napok.

szigeti istván, a somogy megyei tanács vb. elnökhelyettesének üdvözlő szavai után dr. vilmon gyula egészségügyi miniszterhelyettes mondott megnyitót. lőrincz istvánnak, a siófoki tanács elnökének siófok üdülőhely száz éves fejlődésének ismertetése után dr. páter jános professzor a balatoni üdülés múltjáról és jelenéről, dr. papp szilárd oki osztályvezető a balatonmenti vízellátás időszerű kérdéseiről, dr. berend ernő megyei főorvos a balatonpart egészségügyi ellátásának és fejlődésének problémáiról tartott előadást. /mti/

--

bb 45. vigyázatlan gyalogjárók, motorosok - közlekedési balesetek a fővárosban

i bc/tm szb sr

1963. május 9.

a hungária körút és a kacsóh pongrác ut kereszteződésénél németh károly 37 éves eladó robogójával nem adta meg az elősbbiséget a főútvonalon haladó fc 07-44 rendszámú tehergépkocsinak. vigyázatlansága miatt a két jármű összeütközött. németh károly súlyosan megsérült, kórházba szállították. a bethlen gábor utca 1. számú ház előtt macsári marcella 31 éves segédmunkás itt állapottban nekiment egy 78-as trolibusz oldalának. súlyosan megsérült és kórházba került. budafokon a pannónia utca és a só utca torkolatánál kázmács károly 35 éves gépmunkás - vezetői gyakorlatlansága miatt - feborult ka 05-52 rendszámú motorkerékpárjával. súlyos sérüléssel kórházba szállították.

pesthidegkúton a szent istván utca 156/b számú ház előtt szokatlan módon érte baleset báránycs attila 19 éves postást: egy kutya futott motorkerékpárja után, s annyira megzavarta, hogy felborult és súlyosan megsérült.

a nagymező utca és a bajcsy-zsilinszky ut torkolatánál juhász éva iparitanulót - mert figyelmetlenül ment át az uttesten - elütötte az ab 33-28 rendszámú személygépkocsi. a 9. kerületi soroksári ut és hámán kató utca torkolatánál levő autóbussmegállóban séra pál főiskolai hallgató ittasan nekiment a megállóban tartózkodó 23-as autóbussznak. mindkét vigyázatlan gyalogjáró könnyebb sérülést szenvedett. /mti/

--

14.55/n

-40-

bb 46. megjelent a társadalmi szemle új száma

k -lm sr

1963. május 9.

igen friss, változatos témájú cikkekkel, tájékoztatókkal, szemlékkel, könyvismertetésekkel jelent meg a társadalmi szemle legújabb száma.

a folyóirat első cikkét marcel dufriche a francia kommunista párt központi bizottságának tagja írta „a franciaországi helyzet a bányászok sztrájkja után„ címmel.

friss istván a közgazdaságtudomány mai feladatairól írt tanulmányt. „mezőgazdaságunk és a gazdasági verseny„ c. cikkében romány pál azt fejti ki, hogy a szocialista nagyüzemi mezőgazdaságunknak milyen módon kell bebizonyítania fölényét a kapitalista mezőgazdaság fölött. zsarnóczai sándor az agrár-értelmiség helyzetét és feladatait elemzi írásában. a mai kapitalizmus ideológiai válságáról és a békés egymásmellett élés kérdéséről gedő andrás írt tanulmányt.

ebben a számban az osztrák testvérpárt elméleti folyóiratából walter steinne „az osztrák nagytőke és az integráció„ c. cikkét közli a folyóirat. vajda péter a szovjet gazdaságvezetés rendszerében végrehajtott változásokról informál. baráth károly a pest megyei tsz-pártszervezetek politikai és szervezeti fejlődéséről számol be. káplár józsef rövid összefoglalót ad arról, hogy 1962-ben milyen eredményeket ért el a szocialista világrendszer gazdasága.

a kritikai rovatban varga jenőnek, a magyar származású lenin-díjas közgazdásznak a tanulmányáról dr. simai mihály, horthy miklós titkos-iratainak dokumentumkötetéről pintér istván írt ismertetést. a rovatot kovács gézának az irodalmi giccsről szóló írása zárja be. /mti/

--

bb 48. kaszálják a homoki lucernát a nyírségben

vid j-lm ká

1963. május 9.

a nyírség termelőszövetkezetei az évről-évre jelentkező takarmányhiányt nagy területeken vetett homoki lucernával kívánják megszüntetni. ez a növény, amely még a legsivárabb homokbuckákon is gazdag termést ad, az idén egyenletesen kelt és szépen bokrosodik. a nyírbátori, nagykállói, mátészalkai, baktalórántházi és kisvárdai járás nagyüzemeiben már meg is kezdik kaszálását. /mti/

--

15.00/n

-41-

bb 47. kinyiták az első akácvirágok a pécsi „normafán”,  
vid j-lm ká 1963. május 9.

pécs belvárosában, a Landier Jenő utca 25. számú ház udvarán, nevezetesen akácfa áll. a vastag törzsű, terebélyes lombu fa korát 80-100 évre becsülik. a ménészek normafának nevezik, mert az országban ezen nyílnak ki legkorábban a virágok, és ettől az időponttól számítva 8-10 napra a dráva mentén megkezdődik az erdei akácvirágzás. az ismét melege fordult időjárás hatására csütörtökön megjelentek az „akác-matuzsálemek”, az első fehér virágok. a pécsi és a környéki ménészek között futótűzként terjedt el a hír, hogy jelez a „normafa”, megkezdhetik a felkészülést a legnagyobb mézgyűjtési időszakra, az erdei akácvirágzásra. a mostani tavaszon a baranyai ménészek körülbelül 10 000 méhcsaládot vándoroltatnak majd a nagy akácos vidékekre./mti/

-. -

bb 49. magyar kulturális küldöttség utazott Angliába  
k vt/hné-lm sr 1963. május 9.

az angol-magyar baráti társaság fennállásának 10. évfordulójára csütörtökön magyar kulturális delegáció utazott Londonba, nyíri Pálnak, a kulturális kapcsolatok Intézete osztályvezetőjének vezetésével. a delegáció angoliai tartózkodása során több vidéki városba is ellátogat./mti/

-. -

bb 51. csütörtökön elindult az első állatgyűjtő expedíció a Bakonyba

vid j-lm ká 1963. május 9.

a veszprémi állatkert vadállományának gyarapítására csütörtökön elindult az első expedíció a Bakonyba. a fenyőborított sziklavölgyben levő s kitűnő természeti adottságokkal rendelkező állatkert fennállásának első három évében idegenforgalmi nevezetességgé fejlődött és szemléltetően mutatja be a Kárpát-medence faunáját. az állatkert fejlesztése, vadállományának gyarapítása veszprémben társadalmi ügyé vált és az állatkert baráti körének hét tagja vállalkozott arra, hogy négy napos expedíciót indít a Bakony rengetegeibe. a tehergépkocsival és sátrakkal utazó expedíció tagjai a mostani fióka- és kölyöknevelés időszakában akarják összegyűjteni azokat az erdei állatokat és madarakat, amelyek hiányoznak az állatkertből./mti/

15.25/a

- 42 -

bb 50. a Kisz Szabolcs megyei bizottságának kibővített ülése  
vid tné-lm sr 1963. május 9.

a Kisz Szabolcs-Szatmár megyei bizottsága csütörtökön kibővített ülést tartott Nyíregyházán. az ülésen résztvettek a Kisz járási bizottságainak titkárai, a felsőfoku oktatási intézmények képviselői is. ott volt Orosz Ferenc, az MSZMP megyei bizottságának titkára, dr. Fekszti István a megyei tanács vb. elnöke.

a résztvevők diczkó Józsefnek, a Kisz megyei titkárnak tájékoztatója alapján a felsőfoku oktatási intézményekkel, valamint az új egyetemi és főiskolai felvételi rendszerrel kapcsolatos kérdésekről tárgyaltak.

az előadó többek között elmondta, hogy a Kisz szervezetek segítségével nyújtottak a pedagógushiány enyhítésében. az elmúlt években több mint háromszáz fiatalt küldtek meg-bizóléval a pedagógus pályára, ezek jól megállták helyüket. a termelő és társadalmi munkában kitűnt fiatalokat, akik a nevelő pályát választják hivatásuknak, a jövőben is javasolják erre a területre. ezt követően a közép és felsőfoku intézmények Kisz szervezeteinek feladataival foglalkozott./mti/

-. -

bb 53. olasz-magyar mezőgazdasági hetet rendeznek Rómában - magyar küldöttség utazott a két ország szakembereinek tapasztalatcseréjére  
i cs/j vm ká 1963. május 9.

csütörtökön nyolctagú küldöttség utazott Budapestről a Rómában május 10-17. között megrendezésre kerülő olasz-magyar mezőgazdasági hétre. a küldöttség tagjai - egyetemi és főiskolai tanárok, neves kutatók - Rómában és több más olasz városban előadásokat tartanak a magyar mezőgazdaság szervezeti rendszeréről, a mezőgazdasági törvénykezésről, továbbá a gabonatermesztés, a mezőgazdasági gépesítés, a mezőgazdasági szakoktatás, valamint a szarvasmarhatermesztés és az élelmiszer-tartósítás időszerű tudományos és gyakorlati kérdéseiről. a közös rendezvényeken az olasz mezőgazdasági szakemberek ugyanezen témákról tartanak előadást a magyar szakemberek számára./mti/

-. -

15.55/a

- 43 -

*PKK*

bb 39. /megkezdte ... 2. folyt./ m

brutyó jános beszámolója után szabadkai gyula, a szot számvizsgáló bizottságának elnöke ismertette a számvizsgáló bizottság jelentését, majd gál lászló, a szot titkára a kongresszus elé terjesztette a magyar szakszervezetek új alapszabályának tervezetét.

/gál lászló beszédét, már csütörtöki bb 33. kiadásunkon közöltük. a beszéd embargóját feloldjuk/.

az ebédszünet után megkezdődött a beszámolók és a határozati javaslat feletti vita. /folyt.köv./

bb 52. a második alumíniumkonferencia résztvevőinek látogatása a székesfehérvári könnyűféműben

vid/tné/m/k1

1963. május 9.

a második alumíniumkonferencia résztvevői csütörtökön székesfehérvárra látogattak. a vörösmarty színházban megtartott ülésen ismertették a székesfehérvári könnyűfémű fejlesztésének jelentőségét.

a konferencia résztvevői ezután a székesfehérvári könnyűfémű gyártelepén megtekintették az új üzemszerveket és azt a kiállítást, amelyet a könnyűfémű félkész gyártmányait feldolgozó ipar termékeiből rendeztek. /mti/

---

16.02/a

- 44 -

*PK*

bb 54. átadták az alföld legújabb gabonaraktárát

vid/gk/m/ká

1963. május 9.

csütörtök délután ünnepélyesen átadták rendeltetésének az alföld legújabb tárházát, az ujszászi 617 vagonos gabonatorló, dergács ferenc, élelmezésügyi miniszterhelyettes avató beszédében elmondotta, hogy az új létesítmény 23 millió forintos költséggel épült és a terményt 31 méter magas 18 darab kör alakú silócellában tárolják. a tárolás megoldja ujszász és a szomszédos községek raktározási gondjait, ugyanis a kenyérgabona mellett itt tárolják majd a környező rizsföldek terményét is. az épületet vízszintes és függőleges szállító berendezésekkel látták el, így a termék mozgatása a legminimálisabb emberi erőt igényli.

a miniszterhelyettes beszéde után zsidó péter, a szolnoki megyei malomipari és terményforgalmi vállalat igazgatója vette át üzemeltetésre az új torló. /mti/

---

bb 55. súlyos égési sérülést okozott az elromlott boyler

i bc/te/m/ha

1963. május 9.

a csepel vas- és féművek szerszámgyárának 2-es számú férfi öltözőjében csütörtökön hajnalban megolvadt a boyler biztonsító téka és 80 fokos forró víz árasztotta el a helyiséget, mintegy 40 centiméter magasságban. szalai károly gőzkezelő, amikor kinyitotta a helyiség ajtaját, elszédült és beleesett a forró vízbe. a szerencsétlen fiatal embert súlyos égési sérülésekkel kórházba szállították. /mti/

---

bb 56. a győri duna-ágban

i bc/te/m/te/ha

1963. május 9.

ismeretlen, 18-20 éves férfi holttestét fogta ki a folyóból a gönyői révőrs. a fiatal ember kilétének és a halál körülményeinek megállapítására vizsgálat indult. /mti/

---

17,27/m

- 45 -

*PK*

bb 57. oslóban magyar-norvég árucseretorgalmi megállapodást irtak alá

vm vg

1963. május 9.

1963 március 4 és 18. között magyar-norvég kereskedelmi tárgyalások folytak oslóban. a tárgyalások eredményeképpen március 18-án három évre szóló hosszulejáratu árucseretorgalmi megállapodást parafáltak, amelynek aláírására 1963 május 9-én került sor. a kereskedelmi megállapodással egyidejűleg új fizetési megállapodást is aláírtak. a megállapodást magyar részről korbacsics pál, oslói rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, norvég részről halvárd lange külügyminiszter írta alá. az aláírásnál jelen voltak a norvég külügyminisztérium, valamint az oslói magyar követség, illetve külkereskedelmi kirendeltség vezető munkatársai. az új megállapodás 1963 január 1-től 1965 december 31-ig szabályozza a két ország közötti áruforgalmat. az árucseretorgalom 1963-ban a megállapodáshoz csatolt árulisták alapján bonyolódik, amelyek az elmúlt évhez viszonyítva mintegy 35 százalékos forgalomemelkedést irányoznak elő. magyarország a megállapodás értelmében tengeri hajókat, szerszámgépeket, motorkerékpárokat, hengerelt árut, sport-és campingfelszereléseket, textil-és egyéb könnyűipari termékeket, cukrot, valamint különféle mezőgazdasági cikkeket szállít norvégiába. ugyanakkor norvégiából többek között cellulozt, mürostot, papírárukat, vegyi anyagokat, különféle haltermékeket, hengerelt-árut, és gépeket vásárolunk./mti/

- . -

bb 58. az új finn nagykövet bemutatkozó látogatása

gk vm na

1963. május 9.

sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke csütörtökön bemutatkozó látogatáson fogadta reino s. palast, a finn köztársaság új magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét./mti/

- . -

bb 59. daniel mayer

gk vm na

1963. május 9.

francia közéleti személyiség, volt miniszter a kulturális kapcsolatok intézetének meghívására tiznapos látogatásra budapestre érkezett./mti/

- . -

17.32/a

- 46 -

*MA*

bb 61. kádár jános fogadta új belgrádi nagykövetünket

k kúm vm hné vm ha

1963. május 9.

kádár jános, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke fogadta zágor györgyöt, a magyar népköztársaság új belgrádi nagykövetét, aki a közeljövőben utazik állomáshelyére./mti/

- . -

bb 60. békegyűlések, barátsági estek országszerte a leszerelési hónap első napján

vő /di/tné vm ha

1963. május 9.

csütörtökön országszerte megkezdődött a májusi leszerelési hónap gazdag eseménysorozata. a városok és falvak népe a német fasizmus felett aratott győzelem évfordulóján az általános és teljes leszerelés, a békés együttélés politikája mellett foglalt állást. elítélte a hidegháború megszállottjainak mesterkedéseit s a fegyverek és háborúk nélküli világ mielőbbi megteremtését követelte.

borsod megyében encsen, miskolcon és sátoraljaujhelyen tartottak békenagygyűlést. sátoraljaujhelyen dr. bóka lászló egyetemi tanár ismertette a moszkvai leszerelési és béke világkongresszus határozatait, a béke világtanács malmöi felhívását és a béke híveinek világszerte kibontakozó tavaszi hadjáratát, a békemozgalom legtevékenyebb segítőitársait az országos béketanács arany és ezüst jelvényével tüntették ki. a gyűléseken megválasztották a hatodik magyar békekongresszusra.

tolna megyében nakon a művelődési otthonban magyar-bolgár barátsági esten nyitották meg a leszerelési hónapot. hunyadi károly országgyűlési képviselő, a hazafias népfront megyei bizottságának titkára méltatta a szovjet hadsereg világraszóló győzelmének jelentőségét s a hazánk felszabadításában résztvett bolgár hazafiak hősiességét. az ünnepi beszéd után három színes filmet vetítettek a bolgár nép életéről.

szolnok megyében békenapot rendeztek. a mezőturi nagygyűlésen erdélyi károly külügyminiszterhelyettes méltatta a győzelem napjának történelmi jelentőségét, s a békevilágmozgalom új akciójának széles nemzetközi visszhangját. ezután megválasztották a hatodik magyar békekongresszuson résztvevő mezőturi küldötteket, majd a tiszta táncegyüttes adott műsort.

dunaujvárosban a dózsa filmszínház előcsarnokában a fasizmust leleplező kiállítás nyílt.

/folyt.köv./

17.55/a

- 47 -

*MA*

/bb 60. békegyűlések.....1.folyt./vm

vas megyében szentgotthárdon rendeztek békenagygyűlést. farkas lászló, a szombathelyi népfront bizottság elnöke méltatta a leszerelési hónap jelentőségét.

a veszprémi vegyipari egyetemen ifjusági békenagygyűlést tartottak, amelynek résztvevőit a sportolók stafétája köszöntötte. a népes hallgatóság előtt dr. korányi györgy, a veszprémi nehézipari kutató intézet igazgatója mondott beszédet, majd veszprémi petőfi színház művészei léptek fel./folyt.köv./

bb 62. műanyagok felhasználása a vízműveknél

vid/tné/m/

1963. május 9.

csütörtökön kétnapos országos ankét és tapasztalatcsere kezdődött kazincbarcikán a sajomenti vízművek székházában. az ankét célja a műanyagok alkalmazásának elterjesztése a vízműveknél.

az ankéton az ország minden részéről csaknem ötven vízmű vállalat, vízügyi igazgatóságok, tanácsai szervek, tudományos kutatóintézetek, kivitelező és mélyépítő vállalatok mintegy kétszáz szakembere vett részt.

csütörtökön délután az ankét résztvevői megtekintették a berentei vegyiműveket, amely üzemelése során a vízművek építésénél felhasználható műanyagok jelentős részét gyártja majd.

a sajomenti vízművek igazgatóságának épületében az ankétal kapcsolatban kiállítás is nyílt. ezen bemutatták azokat a már forgalomba lévő és gyártás alatt álló szerelvényeket, amelyeket a vízművek felhasználhatnak.

az ankét második napján, pénteken, gyakorlati bemutatót tekintik meg a résztvevő szakemberek a csőfektetés és utépités során felhasználható műanyagok alkalmazását. /mti/

-. -

18. 15

-- 48 -

bb 63. kiadványcserét, állandó bizottság megalakítását határozta el a szocialista országok pécselt ülésű államigazgatástudományi szimpóziuma

vid/né/vm/ha

1963. május 9.

hat szocialista ország - bulgária, csehszlovákia, jugoszlávia, lengyelország, az ndk és románia - 14 kiváló jogtudósa és magyar elméleti és gyakorlati szakemberek részvételével pécselt rendezett államigazgatástudományi szimpóziumon megvitatták a tudományág időszerű kérdéseit. dr. szamel lajos tanszékvezető egyetemi tanár, aki a vitaindító előadást tartotta, a következőben összegezte a háromnapos tanácskozás munkáját:

a szocialista államigazgatás elmélyülő demokratizmusából kiindulva foglalkoztunk szaktudományunk továbbfejlesztésének kérdéseivel. a háromnapos vita azt mutatta, hogy a leglényegesebb kérdésekben találkozunk elgondolásaink. a vitatott részletkérdések tisztázásához, az újabb felvetődő problémák megismeréséhez közelebb jutunk azzal, hogy a szimpóziум pécsi székhellyel állandó bizottság megalakítását határozta el. a bizottság két szimpóziум között gondoskodik a szocialista országok államigazgatástudományi kiadványának cseréjéről - mondotta.

a szimpoziум résztvevői a program befejezéseként csütörtökön délután péccsel, baranyával ismerkedtek./mti/

-. -

/bb 39. megkezdődött.....3.folyt./vm

a vita első felszólalója kőrösi józsefné, a csepeli papírgyár küldötte volt. a dolgozó lányok, asszonyok helyzetével foglalkozott, s hangsúlyozta: a gyárakban, üzemekben még sok lehetőség van a nők munkakörülményeinek javítására, s a gazdasági vezetők sokat tehetnek a második műszak terheinek enyhítéséért is. hasznos és jó kezdeményezés, ha a vállalatok háztartási kisgépeket vásárolnak, s ezt kikölcsönzik dolgozóiknak. fontos, hogy az üzemekben alaposan megvizsgáljanak minden olyan javaslatot, amely a nehéz fizikai munkafolyamatok megkönnyítését szolgálja. gondoskodni kell arról is, hogy a nagyüzemek környékén mielőbb bő választéku üzletek álljanak a háziasszonyok, a dolgozó nők rendelkezésére.

/folyt.köv./

18. 30/a

- 49 -

*[Handwritten signature]*

/bb 39. megkezdődött.....4.folyt./vm

molnár károly, a nitrokémiai ipartelepek szakszervezeti bizottságának titkára felhívta a figyelmet arra, hogy az üzemi munkások minden rétegét be kell vonni a helyi tervek, a termelési és gazdasági feladatok megvitatásába. ha a dolgozók véleményét kikérjük, indítványainkat megvalósítjuk, kezdeményezéseiket felkaroljuk, kimeríthetetlen tartalékokat tárunk fel - hangoztatta.

schwindt jánosné, a fehérneműgyár dolgozója elmondta, hogy a ruházati iparban is nagyszerű eredmények születtek a szocialista munkaversenymozgalomban. a verseny lendületét azonban itt-ott fékezik az anyagellátás hiányosságai. indítványozta, hogy az alapanyaggyártó ipar és a ruhaipar termelési, szállítási terveit a jövőben gondosan hangolják össze - ez feltétlenül hozzájárulna a ruhaipari üzemek munkájának egyenletesebbé és gazdaságosabbá tételéhez. javasolta, hogy ha mód és lehetőség van rá, vezessék be a négyórás rész-munkaidőt, továbbá a rendelkezésre álló keretektől a szakszervezetek elsősorban a családi üdültetések körét szélesítsék.

/folyt.köv./

bb.64. paradicsomtermesztési tapasztalatcsere kecskeméten

vid/tr/a cz

1963.május 9.

csütörtökön kecskeméten, a duna-tiszaközi mezőgazdasági kísérleti intézetben a megye szövetkezeti kertészei, brigádvezetői részére paradicsomtermesztési tapasztalatcserét tartottak. a tanácskozáson mézőly gyula, az intézet kossuth-díjas igazgatója ismertette a paradicsom nemesítés terén elért eredményeket, s azok gyakorlatban történő alkalmazását. minden lehetőség megvan arra - mondotta - hogy a szabadföldről is a szokottnál jóval korábban kerüljön piacra a c-vitamindús bogyó. az újonnan nemesített fajták nemcsak mennyiségben, hanem korai-ságban is jóval felülmúlják az eddig köztermesztésben lévőket. megteremtették a gépesítés feltételeit is. az ikersoros vetés alkalmazásával például a palántakiültetés, a növényápolás és a betakarítási munka is gépesíthető. az előadást vita követte./mti/

18.45

- 50 -

öb 60. békegyűlések....2.folyt./vm

a szegedi békenagygyűlésen dr. kedvessy györgy a szegedi orvostudományi egyetem tanszékvezető tanára üdvözölte a megjelenteket: a város párt- állami és tömegszervezeti vezetőit, az üzemek munkásait, a szegediek ezreit, majd dr. ortutay gyula a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára mondott ünnepi beszédet.

a nagygyűlés végén a szegediek küldöttei megkoszorúzták a lidicei mártírok emlékművét.

heves megyében is számos helyen tartottak csütörtökön békegyűléseket. gyöngyösön a város lakossága délután a honvédségi klub nagytermében gyűlt össze, ahol molnár minály, a hazafias népfront gyöngyösi titkára nyitotta meg a béke-gyűlést, majd szakasits árpád, az országos béketanács elnöke, a béke-világtanács irodájának tagja tartott beszédet. részletesen szólt a békemozgalom helyzetéről és a hatodik magyar békekongresszus előkészületeiről. szakasits árpád beszédét nagy tetszéssel fogadták. az előadás után a résztvevők megtekintették a ballada a katonáról című szovjet filmet.

békenagygyűlést rendeztek hatvanban, a vörösmarty művelődési házban is, ahol bíró józsef, a heves megyei pártbizottság titkára volt az ünnepi szónok.

kecskeméten a főtéren álló tanácsköztársasági emlékmű előtt rendeztek békenagygyűlést. harmati sándor, az mszmp központi bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának titkára mondott nagy érdeklődéssel fogadott beszédet. szavait a gyűlésen résztvevő több ezer kecskemétin kívül sok család hallgatta meg otthonában, a vezetékes rádión. a békenagygyűlés tüzijátékkal ért véget.

székesfehérvárott a szabadság téren rendezett nagygyűlésen vass istvánné, az országgyűlés elnöke, a hazafias népfront országos tanácsának titkára volt az ünnepi szónok. részletesen méltatta a nemzetközi békeharcot, s a küszöbönálló hatodik magyar békekongresszust.

bács megyében is többfelé rendeztek csütörtökön ünnepségeket, baráti találkozót. baján például az értelmiségi asszonyok gyűltek össze, hogy az időszerű kül-és belpolitikai kérdésekről, a békemozgalomban rájuk háruló feladatokról tanácskozzanak. kiskörösön a járás női tanácsstagjai találkoztak, hogy kicseréljék a békemozgalomban szerzett tapasztalataikat.

/folyt.köv./  
18.57/a

- 51 -

bb 65. a postaiügyi miniszterek a nemzetközi postagépesítési és ujitási kiállításon

t kf/gg/m/bs

1963. május 9.

csütörtökön délután a szocialista országok postaiügyi miniszterei 5. értekezletének részvevői megtekintették a ferenc központban rendezett nemzetközi posta gépesítési és ujitó kiállítást. a kiállításon a szovjet, az ndk, a csehszlovák, a lengyel és a magyar szakemberek mutatták be működés közben különféle érdekes automatákat a közönség kényelmes, gyors kiszolgálását segítő, a postások munkáját könnyítő gépeiket. /mti/

..-

bb 60. békenagygyűlés.....3. folyt./vm

nyiregyházán mihályfi ernő, a hazafias népfront országos tanácsának tagja, a magyar nemzet főszervezője mondott nagy tetszéssel fogadott beszédet, mintegy ezer üzemi munkás és értelmiségi dolgozó előtt.

komlón a zrinyi miklós művelődési házban rendezett nagygyűlés előadója dezséry lászló, az országos béketanács főtitkára volt. beszéde után megválasztották a bányászváros küldötteit az országos békekongresszusra. /mti/

..-

bb.66. időjárásjelentés

sze/a

1963.május 9.

a meteorológiai intézet jelenti 1963.május 9-én. csütörtök este:

tulnyomóan derült idő

várható időjárás péntek estig: tulnyomóan derült idő, legfeljebb néhány helyen délutáni zápor, zivatar, mérsékelt zivatar idején átmenetileg kisség megélénkülő szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 22-26 fok között. /mti/

..-

19.30/a

- 52 -

bb 39. megkezdte.....5.folyt./vm

dr.szigeti györgy, a magyar tudományos akadémia műszaki fizikai kutató intézetének igazgatója többek között a tudományos kutatás és a termelés kapcsolatáról szólt. örömmel állapította meg, hogy a szakszervezetek nagy jelentőséget tulajdonítanak a tudományos munka támogatásának - ezen a téren azonban még sok feladat vár megoldásra. nem ritka például az olyan eset, hogy a kutató intézet által kidolgozott új eljárást vagy új produktumot azért nem vezetik be, mert az ehhez szükséges beruházási összegről nem gondoskodtak időben. előfordul az is, hogy a kutatási eredmények gyakorlati alkalmazása azért szorul háttérbe, mert átmenetileg ilyen, vagy olyan formában rontanak az adott üzem, vállalat termelési mutatóit. az efféle szemléleten mielőbb változtatni kell. mindenképpen hasznos és gyümölcsöző lenne, ha a tudomány munkásai az eddiginél is közelebbről megismernék a gyárak, üzemek életét, s a kétkézi dolgozók közvetlen közelről nyerhetnék bepillantást a tudományos kutatás műhelyeibe.

kövesi ernő, a 43-as építőipari vállalat szocialista brigádvezetője a vállalat szocialista munkaverseny mozgalmáról, eredményeiről számolt be a kongresszusnak.

- sok és jogos bírálat éri az építőket a munka minősége miatt, s mi a magunk területén igyekszünk is a fogyatékoságokon javítani - folytatta. kevesebb lenne azonban a panasz, ha az építőiparnak szállító vállalatok is megszívlelnék a kritikát, s kifogástalan minőségben szállítanák a különféle kapcsolókat, dugaszolókat, aljzatokat és egyéb szerelvényeket.

mezősi józsef, az alföldi kőolajfurási üzem vezetője a kőolajbányászaink nagyszerű helytállásáról szólt. az üzem dolgozói a kőolajtermelést 1958 óta megkétszerezték, s ma már naponta 700.000-800.000 köbméter földgázt is adnak iparunknak. joggal büszkék arra is, hogy az elmúlt években emelkedett a termelési érték, s ezzel párhuzamosan jelentősen csökkent a furások költsége.

vannak azonban gondok, nehézségek is. nehézkes a tartalék gépegységek és alkatrészek beszerzése, különösen a furóberendezések erőgépeinek vásárlása. szükség lenne ugynevezett portábilis rakodógépekre és a szállítóeszközök mielőbbi felújítására. érdemes elgondolkozni azon is, hogy 1958 óta a benyújtott ujitások száma mintegy kétszeresére emelkedett, az ujitások értéketése és bevezetése azonban korántsem mutat ilyen kedvező képet.

robert hernio, a szakszervezeti világszövetség titkára fel-szólalásában tolmácsolta a világszövetség titkárságának és személy szerint louis saillantnak, az szvsz főtitkárának testvéri jókíván-ságait és üdvözlését.

/folyt.köv./  
19.40/a

- 53 -



/bb 39. megkezdte.....6.folyt./vm

elismeréssel állapította meg, hogy a magyar szervezett dolgozók eredményei nagyban hozzájárultak a munkásosztály nemzetközi méretű harcának sikereihez. a gazdasági fejlődés minden új állomása, a magyar dolgozó tömegek életszínvonalának emelkedése a kapitalista országok dolgozói előtt egyértelműen bizonyítja: beláthatatlan távlatok nyílnak a szocializmus útjára lépett országok előtt.

- a kapitalista országok munkásai elkeseredett harcot vívnak a monopóliumok és a monopóliumok szolgálatában álló kormányok ellen. a küzdelem egyik figyelemreméltó jellegzetessége, hogy megerősödött, megszilárdult a nemzetközi proletárszolidaritás, amely biztos támasza és segítője a felemelkedésükért küzdő embereknek.

- a különböző sztrájkok, bérkövetelési mozgalmak, munkásmegmozdulások lendülete, ereje növekszik. ez készíti a trösztöket és kormányaikat arra, hogy minden eszközt felhasználjanak a dolgozó osztályok akcióinak elnyomására. spanyolországban, véres diktatúra tartja fenn a fasiszta franco hatalmát, nyugat-németországban az egynevezett szükségállapot-törvényt akarják alkalmazni, görögországban sztrájkellenes törvény van életben, franciaországban pedig katonai behívásokkal és önkényes döntőbíráskodással akarják megsemmisíteni a munkásharcok eredményeit.

- az szvsz végrehajtó bizottsága aktívan kívánja támogatni a munkásosztály harcát, s ezért legutóbbi januári ülésén megszabta a legfőbb tennivalókat is. a végrehajtó bizottság határozata szerint a világszövetség hatékony támogatást nyújt az afrikai szakszervezeteknek antimonopolista afrikai közös piac megalakításához, amely az afrikai népek érdekeit védi. határozat született arra is, hogy nemzetközi szolidaritási napot szervezzenek, amelyen világszerre száz-és százak juttatják kifejezésre szolidaritásukat a spanyol nép iránt. az szvsz titkársága egyébként nemzetközi munkacsoport kialakítását tervezi a német kérdés tanulmányozására. e munkacsoport tevékenységében résztvesznek majd a magyar, a szovjet, a csehszlovák, az ndk-beli, a lengyel, az osztrák, a francia, az olasz és a luxemburgi szakszervezetek, továbbá néhány nemzetközi szakszervezeti szövetség képviselője.

az szvsz végrehajtó bizottságának határozata alapján készítik elő a dolgozó nők nemzetközi konferenciáját, amely ez év október 14-19 között tartja ülését bukaresztben. e konferencia minden biztonnal tükrözi majd azt a növekvő szerepet, amelyet a dolgozó nők a szakszervezetek életében betöltenek.

/folyt.köv./

20.05/a

- 54 -

/bb 39. megkezdte....7.folyt./vm

- meggyőződésünk, hogy a magyar dolgozók és a magyar szakszervezetek az eddigiekhez hasonlóan a jövőben is eredményesen járulnak hozzá a szakszervezeti világszövetség munkájához - mondta befejezésül robert hernio.

az első napi vitában felszólalt még port árpád, a vasas szakszervezet győr megyei bizottságának titkára, bugár jánosné, a szot titkára, továbbá a szovjet, a kínai, a francia, a kubai és az algériai testvér-szakszervezetek küldöttei.

/ a felszólalások rövid ismertetésére péntek reggeli kiadásunkban visszatérünk./

a kongresszus pénteken reggel folytatja munkáját./mti/

- . -

bb 67. az országos béketanács távirata a szovjet békebizottsághoz  
k di/sze vm 1963. május 9.

a német fasizmus felett aratott győzelem napja alkalmából csütörtökön az országos béketanács táviratban köszöntötte a szovjet békebizottságot. tolmácsolta népünk jókívánságait, s további sok sikert kívánt a szovjet nép kommunizmust építő munkájához./mti/

- . -

bb 68. magyar küldöttség utazott brüsszelbe  
k di/sze vm 1963. május 9.

május 10-től 12-ig kollokviumot rendeznek brüsszelben a német kérdés békés rendezésének lehetőségeiről. az európai országok közéleti személyiségeinek tanácskozására csütörtökön magyar küldöttség utazott a belga fővárosba. a delegáció vezetője dr. háj lászló, a marx károly közgazdaságtudományi egyetem rektora, tagjai: haynal kornél, a magyar rádió és televízió elnökhelyettese és boldizsár iván író./mti/

- . -

20.15/a

- 55 -



# MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume u. 6-7. Telefon: 150-000, 360-000  
A szerkesztést és kiadását a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. május 10.

bb 1. jelmezekben próbálnak már a pelléas és mélisande szereplői  
i s/gk/m/ha 1963. május 10.

a magyar állami operaház május 18-án tartja az évad utolsó bemutatóját. harmincnyolc évi szünet után ismét műsorra tűzik debussy: pelléas és mélisande című zenedrámáját. mikó andrás főrendező irányításával már hetek óta folynak a próbák. a héten már forrai gábor diszleteivel és márk tivadar jelmezeiben készülnek az előadásra.

a mű főbb szerepeit kettős szereposztásban éneklik. az első szereposztásban pelléast palcsó sándor, mélisande-ot sándor judit, a második szereposztásban pedig kozma lajos és házy erzsébet alakítja. az előadásokat felváltva ferencsik jános főzeneigazgató, illetve blum tamás vezényli. /mti/

...-

bb 2. szűrőmedence a balatonban - a nyáron már 750 holdat öntöznek a tó vizével

vid/j/m/ká 1963. május 10.

kora hajnaltól késő estig két műszakban dolgozik a balatoni vízügyi kirendeltség, a máv hidépítő pályafenntartási főnökség és a vízügyi építő vállalat 250 munkása a balatonvilágosi partnál. megkezdték a 2400 holdas öntözőtelep építését. a balaton vizéből négy nagy teljesítményű olasz szivattyúval másodpercenként 600 liter vizet juttatnak majd el a csövekbe. a balatoni vízügyi kirendeltség kőszórással kör alakú medencét alakít ki a tó medrében. a medencébe beszivárgó vizet kövek szűrik meg a homoktól és más szennyeződésektől, így akadályozzák meg a csövek eliszaposodását.

az öntözés legnagyobb területen a balatonaligai állami gazdaságot érinti. itt a tervek szerint 500 holdon fajsokolát, 350 holdon gyümölcsöst és 330 holdon szőlőt öntöznek majd. az előzetes számítások szerint a rendszeres vízellátás 25-30 százalékkal növeli a gyümölcs hozamot, 8-10 százalékkal a szaporítóanyag erejét. /folyt.köv./

- 1 -

bb.69. fogadás csehszlovákia nemzeti ünnepe alkalmából

t/sr/a la 1963.május 9.

csehszlovákia felszabadulásának 18. évfordulója alkalmából frantisek písek, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete csütörtökön este fogadást adott. a baráti, szívélyes légkörben lezajlott fogadáson résztvett gáspár sándor, kállai gyula, nemes dezső, rónai sándor, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagjai, az mszmp központi bizottságának, az elnöki tanácsnak, a forradalmi munkás-paraszt kormányának számos tagja, politikai és társadalmi életünk sok ismert személyisége. jelen volt a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője és tagja./mti/

..-

- 56 -

- v é g e -